

ZAKON O RUDARSTVU

GLAVA I OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se uslovi i način eksploatacije mineralnih sirovina, izgradnja, korišćenje i održavanje rudarskih objekata, rudarski projekti, rudarska geodetska mjerenja i planovi, mjere zaštite i druga pitanja koja se odnose na eksploataciju mineralnih sirovina, kadrovski uslovi za obavljanje određenih poslova u rudarstvu, kao i uslovi za izdavanje i oduzimanje licenci u rudarstvu.

Član 2.

(1) Cilj ovog zakona je upravljanje mineralnim sirovinama radi postizanja racionalne i održive eksploatacije mineralnih sirovina, postizanja društvenog i privrednog razvoja, kao i zaštite rudnog bogatstva.

(2) Odredbe ovog zakona ne odnose se na plansko dislociranje šljunka i pijesaka iz korita rijeka, sa obala rijeka i vodnog zemljišta, koje se vrši u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast voda.

Član 3.

(1) Pojmovi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

1) rudnik je ograničeni prostor na površini zemlje ili ispod površine zemlje gdje se vrši eksploatacija mineralnih sirovina,

2) mineralna voda je svaka podzemna voda koja ima mineralizaciju veću od 1 g/l, kao i voda sa mineralizacijom manjom od 1 g/l koja sadrži mikroelemente koji mogu imati farmakodinamičko djelovanje na ljudski organizam, a čija je temperatura jednaka ili manja od srednje godišnje temperature vazduha područja u kojem se voda nalazi,

3) termalna voda je podzemna voda čija je temperatura viša od srednje godišnje temperature vazduha područja u kojem se ova voda nalazi i sa mineralizacijom manjom od 1 g/l,

4) termomineralna voda je mineralna voda čija je temperatura viša od srednje godišnje temperature vazduha područja u kojem se ova voda nalazi,

5) tehnička voda je podzemna voda koja se koristi za navodnjavanje i u industriji,

6) geotermalni izvor je izvor toplote uslovljen zemljinom toplotom koja se odražava kroz termalne fluide i toplotni efekat stijena,

7) tehnogene mineralne sirovine predstavljaju dio mineralnih sirovina nastalih u procesu eksploatacije, pripreme i prerade primarnih mineralnih sirovina, kao i sekundarnih koncentracija, a nalaze se u rudničkim i flotacijskim odlagalištima, pepelištima, deponijama metalurške šljake i drugim deponijama,

8) podzemna eksploatacija su metode izvođenja rudarskih radova na otvaranju, razradi, pripremi, otkopavanju, bušenju i miniranju, izradi podzemnih prostorija, transportu, izvozu, provjetravanju u podzemnim prostorijama i na otkopima, odvodnjavanju uz pridržavanje mjera bezbjednosti i zdravlja na radu i mjera zaštite životne sredine,

9) površinska eksploatacija su metode izvođenja rudarskih radova na pripremi, otvaranju, bušenju i miniranju, otkopavanju, transportu, odlaganju, odvodnjavanju,

provjetravanju i rekultivaciji na površinskim kopovima i odlagalištima, uz pridržavanje mjera bezbjednosti i zdravlja na radu, mjera zaštite od požara i mjera zaštite životne sredine,

10) jama je rudarski objekat koji se formira podzemnom eksploatacijom ležišta mineralne sirovine,

11) površinski kop je rudarski objekat koji se formira površinskom eksploatacijom ležišta mineralne sirovine,

12) licenca je ovlaštenje koje se daje pravnom ili fizičkom licu za obavljanje određenih poslova u oblasti rudarstva, u skladu sa ovim zakonom,

13) projektant je lice odgovarajuće stručne spreme koje posjeduje licencu za izradu pojedine faze rudarskog projekta,

14) revident je lice odgovarajuće stručne spreme koje posjeduje licencu za reviziju pojedine faze rudarskog projekta, završen prvi ciklus studijskog programa u trajanju od četiri godine i ostvarenih 240 ECTS bodova ili ekvivalent,

15) jalovina je čvrsti otpad ili mulj nastao pri otkopavanju mineralnih sirovina površinskom eksploatacijom ili podzemnom eksploatacijom, odnosno otpad koji preostaje nakon obrade mineralne sirovine postupcima odvajanja (drobljenje, mljevenje, klasiranje, flotacija i ostali fizičko-hemijski postupci), koji se preduzimaju radi izdvajanja korisne mineralne sirovine,

16) flotacijska jalovina je rudarski otpad dobijen u procesu flotacije mineralne sirovine,

17) odlagalište je prostor predviđen za odlaganje rudarskog otpada u čvrstom ili tečnom stanju ili u obliku rastvora i suspenzija,

18) rekultivacija zemljišta je dovođenje zemljišta u zadovoljavajuće stanje u toku i nakon završene eksploatacije mineralnih sirovina na dijelu zemljišta gdje je obavljena eksploatacija, posebno u vezi sa kvalitetom tla, poljoprivrednim kulturama, životinjskim svijetom, prirodnim staništima, vodom, šumama i korisnom upotrebom zemljišta,

19) rudarska mehanizacija su rudarski objekti koji se samostalno mogu koristiti i kao takvi su predviđeni rudarskim projektom (damperi, kamioni, bageri, utovarivači, dozeri, mobilne drobilice i druga mehanizacija),

20) priprema mineralnih sirovina su svi procesi usitnjavanja mineralnih sirovina (drobljenje, prosijavanje, mljevenje, klasiranje), koncentracije ili separacije korisnih minerala od jalovine (ručno ili automatsko odabiranje, gravitacijska, flotacijska, magnetska i elektrostatička koncentracija, luženje mineralnih sirovina i iskopina i dalje pripremanje rastvora u cilju koncentracije korisnih komponenata), odvodnjavanje proizvoda koncentracije, odnosno separacije (zgušnjavanje, filtriranje i sušenje), kao i svi procesi hidrotransporta pulpe, pepela ili koncentrata, odlaganje flotacijske jalovine i okrupnjavanja mineralnih sirovina i koncentrata (peletizacija i briketiranje), separacije pijeska, šljunka i kamena, kao i procesi primarne pripreme ukrasnog i drugog kamena,

21) mineralni resursi su ekonomski interesantne koncentracije ili pojave mineralnih sirovina u zemljinoj kori, u takvoj formi i sa takvim kvalitetom i količinom da postoje realni izgledi za ekonomičnu eksploataciju,

22) rezerve mineralnih sirovina su geološki utvrđene količine mineralnih sirovina u nekom ležištu za koje je utvrđeno da se pri određenim tehničkim, tehnološkim i ekološkim uslovima mogu ekonomično eksploatirati,

23) rudarski otpad je otpad nastao od ekstraktivne industrije, odnosno otpad nastao prilikom eksploatacije, pripreme i skladištenja mineralnih sirovina, kao i otpad dobijen u procesu pripreme rude koji podrazumijeva mehanički, fizički, biološki, toplotni ili hemijski postupak (izmjena dimenzija, separacija i izlučivanje, prerada ranije odbačenog otpada), isključujući topljenje, termo procese proizvodnje (osim pečenja krečnjaka) i metalurške procese, kao i naftna isplaka,

24) zaštitni stub je područje u kojem nije dozvoljeno otkopavanje mineralnih sirovina,

kojim se štite podzemni objekti, objekti na površini i dobra od opšteg značaja,

25) otkrivka je količina zemlje koja se uklanja da bi se došlo do korisne mineralne sirovine,

26) rudarski istražni rad je rudarski rad koji se izvodi u cilju istraživanja ležišta mineralnih sirovina,

27) rudarska metoda rada je metoda kod koje se primjenjuje tehnologija određena tehničkim propisima i propisima iz oblasti zaštite na radu u rudarstvu.

(2) Gramatički izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu za označavanje muškog i ženskog roda podrazumijevaju oba pola.

Član 4.

(1) Rudnim bogatstvom smatraju se sve organske i neorganske mineralne sirovine u čvrstom, rastresitom, tečnom i gasovitom stanju ili u prirodnim rastvorima, koje se nalaze u primarnom ležištu, u nanosima i odlagalištima i tehnogene sirovine (u daljem tekstu: mineralne sirovine).

(2) Rudno bogatstvo je dobro od opšteg interesa u svojini Republike Srpske i na njemu se može steći pravo korišćenja pod uslovima i na način utvrđen zakonom kojim se uređuje oblast koncesija.

(3) Za korišćenje rudnog bogatstva plaća se naknada u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast koncesija.

Član 5.

Mineralnim sirovinama smatraju se:

1) sve vrste uglja, ugljovodonika (nafta i zemni gas) i ostali prirodni gasovi, asfalt, uljni škriljci i radioaktivne rude,

2) metalne mineralne sirovine i njihova upotrebljiva jedinjenja,

3) nemetalne mineralne sirovine, sirovine za industrijsku preradu i za dobijanje građevinskog materijala,

4) sve vrste soli i sonih voda,

5) vode ispod površine zemlje: mineralne, tehničke i termomineralne vode, geotermalni izvori, termalne vode i gasovi koji se sa njima javljaju (u daljem tekstu: podzemne vode),

6) tehnogene mineralne sirovine koje su rezultat eksploatacije i prerade mineralnih sirovina,

7) sve druge mineralne sirovine prirodnog porijekla.

Član 6.

Rudarski objekti, postrojenja i uređaji (u daljem tekstu: rudarski objekti) su:

1) objekti, postrojenja i uređaji u sastavu rudnika koji su u vezi sa tehnološkim procesom rudarskih istražnih radova, eksploatacije, pripreme, obogaćivanja i oplemenjivanja mineralnih sirovina, odlaganja otkrivke i jalovine, šljake, pepela i odlaganja mineralnih sirovina na deponijama za homogenizaciju,

2) objekti za zaštitu rudnika od podzemnih i površinskih voda,

3) objekti na naftnim i gasnim poljima koji su neposredno vezani za tehnološki proces eksploatacije i transporta nafte, gasa i podzemnih voda,

4) objekti za podzemno skladištenje prirodnog gasa i sirove nafte,

5) objekti, postrojenja i uređaji koji čine cjelinu sa električnom mrežom rudnika,

6) glavni i pomoćni magacini eksploziva i eksplozivnih sredstava,

7) objekti, postrojenja i uređaji za eksploataciju podzemnih voda ili drugih mineralnih sirovina cijevnim sistemom i bušotinama,

8) industrijski kolosijeci, viseće žičare, putevi i motorna vozila za prevoz mineralne sirovine u ležištu i od ležišta do objekata za pripremu, obogaćivanje, oplemenjivanje i odlagališta ako se za prevoz ne koristi javna saobraćajnica, radionice rudnika koje služe za remont i održavanje opreme u tehnološkom procesu istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina koje se nalaze u odobrenom eksploatacionom polju i

9) lampare, prostorije stanice za spasavanje, garderobe sa kupatilima, prostorije za smještaj i održavanje sredstava lične zaštite, samospasilaca, stanice i instrumenati za kontrolu gasova, pare, prašine i mikroklike i kompresorske stanice.

Član 7.

Rudarskim radovima smatraju se radovi:

1) na izradi bušotina u svrhu eksploatacije mineralne sirovine, izradi etaža, izradi horizontalnih, kosih i vertikalnih jamskih prostorija,

2) na izradi, izgradnji i rekonstrukciji rudarskih objekata u zemlji i na njenoj površini,

3) na pripremi, otvaranju i eksploataciji ležišta mineralne sirovine,

4) na pripremi, preradi, obogaćivanju i oplemenjivanju mineralne sirovine,

5) na odlaganju rudarskog otpada i deponovanju korisne mineralne sirovine,

6) koji se obavljaju u cilju istraživanja mineralne sirovine (usjeci, zasjeci, potkopi i drugo),

7) na izvođenju svih vrsta miniranja na površini ili ispod površine zemlje, primarna i sekundarna miniranja i sva masovna miniranja, kod otkopnih i drugih rudarskih radova,

8) na izradi tunela, galerija i drugih podzemnih prostorija, nasipa, usjeka, deponija, odlagališta, etažnih i drugih puteva u eksploatacionom polju, odvodnih kanala i građevinskih objekata rudarskim metodama rada na površini ili ispod površine zemlje, jamskih iskopa, kao i podgrađivanja u toku izvođenja rudarskih istražnih radova i eksploatacije mineralne sirovine,

9) na odvodnjavanju i ispumpavanju voda u okviru eksploatacionog polja,

10) rudarskih geodetskih i seizmičkih mjerenja,

11) na rekonstrukciji i održavanju rudarskih prostorija poslije prekida eksploatacije mineralne sirovine,

12) na zatvaranju rudarskih objekata, sanaciji i rekultivaciji zemljišta oštećenog rudarskim radovima,

13) na sanaciji i rekultivaciji napuštenih istražnih prostora, površinskih kopova i rudnika rudarskim metodama rada,

14) na separaciji nafte i gasa, pripremi za transport i uskladištenje, izdvajanju prirodnih tečnih gasova u degazolinažama i sličnim postrojenjima na eksploatacionom polju, kao i transportu ovih sirovina sabirnim naftovodima i gasovodima na eksploatacionom polju,

15) na montaži, tehničkoj zaštiti, održavanju, popravkama, prepravkama i tehničkoj kontroli rudarskih objekata,

16) koji se izvode radi zaštite na radu, zaštite od požara, zaštite životne sredine i zaštite od elementarnih nepogoda u eksploatacionom polju.

Član 8.

(1) Strategijom upravljanja mineralnim sirovinama (u daljem tekstu: Strategija) utvrđuju se mjere i aktivnosti koje se preduzimaju radi ostvarenja strateških dugoročnih ciljeva u oblasti geoloških istraživanja i eksploatacije svih vrsta mineralnih sirovina.

(2) Strategijom se određuju dogoročni ciljevi razvoja rudarstva i geoloških istraživanja mineralnih sirovina.

(3) Strategiju donosi Narodna skupština Republike Srpske, na prijedlog Vlade Republike Srpske (u daljem tekstu: Vlada) za period od deset godina.

(4) Radi sprovođenja Strategije Vlada donosi akcione planove.

(5) Jedinice lokalne samouprave dužne su da svoje razvojne dokumente usklađuju sa Strategijom.

GLAVA II EKSPLOATACIJA MINERALNIH SIROVINA

1. Uslovi i način izvođenja

Član 9.

(1) Eksploatacijom mineralnih sirovina, u smislu ovog zakona, smatra se izvođenje radova na pripremi, otvaranju, razradi, otkopavanju, provjetravanju, transportu, odlaganju, odvodnjavanju, obogaćivanju i oplemenjivanju mineralnih sirovina, kao i izvođenje drugih rudarskih radova propisanih ovim zakonom, u zemlji i na njenoj površini.

(2) Eksploatacijom podzemnih voda smatraju se radovi na izradi eksploatacionih bušotina, kaptaza, vodozahvata, radovi na tehničkoj zaštiti, održavanju, prepravkama, popravkama, tehničkoj kontroli i zatvaranju rudarskih objekata.

(3) Eksploatacijom nafte i zemnih gasova smatraju se: radovi na izradi eksploatacionih bušotina, radovi na separaciji nafte i gasa, pripremi nafte i gasa na eksploatacionom polju za transport i uskladištenje, izdvajanje prirodnih tečnih gasova u degazolinažama i sličnim postrojenjima na eksploatacionom polju, kao i transport ovih sirovina sabirnim naftovodima i gasovodima na eksploatacionom polju.

Član 10.

(1) Eksploatacija mineralnih sirovina vrši se isključivo putem koncesije, koja se dodjeljuje u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast koncesija.

(2) Izuzetno, bez ugovora o koncesiji, Vlada može rješenjem odobriti eksploataciju kamena u količini do 5.000 m³ za izgradnju ili rekonstrukciju vjerskih objekata i kulturno-istorijskih spomenika, kao i za sanaciju posljedica elementarnih nepogoda.

(3) Izvođenje radova na eksploataciji iz stava 2. ovog člana može da vrši samo pravno lice koje posjeduje licencu propisanu ovim zakonom.

(4) Pravno lice iz stava 3. ovog člana dužno je da rudarske radove izvodi po odobrenom uprošćenom rudarskom projektu.

(5) Nositelj odobrenja za eksploataciju iz stava 2. ovog člana dužan je da Ministarstvu industrije, energetike i rudarstva (u daljem tekstu: Ministarstvo) dostavi geodetski snimak stanja terena, 15 dana prije početka eksploatacije.

(6) Nakon završene eksploatacije, nositelj odobrenja iz stava 2. ovog člana dužan je da Ministarstvu u roku od 15 dana dostavi geodetski snimak izmijenjenog stanja terena, kao i izvještaj o izvršenoj eksploataciji i utrošku kamena.

(7) Geodetski snimak terena iz st. 5. i 6. ovog zakona obavezno izrađuje pravno lice koje posjeduje licencu za rudarska geodetska mjerenja.

(8) Nositelj odobrenja za eksploataciju iz stava 2. ovog člana dužan je da o početku izvođenja rudarskih radova po odobrenom rudarskom projektu obavijesti Ministarstvo, Republičku upravu za inspeksijske poslove (u daljem tekstu: Inspektorat) i nadležni organ

jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji će izvoditi radove, najkasnije 15 dana prije početka izvođenja radova.

Član 11.

(1) Eksploataciju mineralnih sirovina i izvođenje drugih rudarskih radova može da vrši pravno lice koje posjeduje odgovarajuću licencu propisanu ovim zakonom.

(2) Ministar industrije, energetike i rudarstva (u daljem tekstu: ministar), na prijedlog komisije koja utvrđuje ispunjenost uslova za obavljanje poslova eksploatacije, izdaje licencu za eksploataciju pravnom licu, koje:

1) je upisano u registar poslovnih subjekata kod nadležnog registarskog suda za obavljanje te djelatnosti i sa njom povezanih djelatnosti,

2) za obavljanje poslova rukovođenja rudarskim radovima, nadzora i drugih stručnih poslova ima u radnom odnosu na neodređeno vrijeme sa punim radnim vremenom radnike koji ispunjavaju uslove u vezi sa vrstom i stepenom stručne spreme, radnim iskustvom i ovlašćenjem za obavljanje tih poslova,

3) ispunjava uslove u vezi sa tehničkom opremljenošću, zaštitom na radu, zaštitom i unapređivanjem životne sredine,

4) ispunjava posebne uslove propisane odredbama ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega,

5) uplati naknadu za troškove izdavanja licence.

(3) Koncesionar može izvođenje rudarskih radova povjeriti pravnom licu (u daljem tekstu: izvođač) koje posjeduje licencu za njihovo obavljanje i sa kojim ima zaključen ugovor za izvođenje tih radova.

(4) Izvođač iz stava 2. ovog člana dužan je da se, prilikom obavljanja poslova za koje je angažovan, pridržava odredaba ovog zakona.

(5) Za neizvršavanje obaveza izvođača iz stava 3. ovog člana odgovoran je i koncesionar.

(6) Izvođač iz stava 2. ovog člana ne može angažovati drugo pravno lice za obavljanje poslova za koje je ga je angažovao koncesionar.

(7) Koncesionar koji samostalno izvodi rudarske radove ima prava i obaveze koje su ovim zakonom propisane za izvođača radova.

Član 12.

(1) Koncesionar je dužan da obezbijedi stručni nadzor pri eksploataciji mineralnih sirovina i izvođenju drugih rudarskih radova.

(2) Stručni nadzor obuhvata: kontrolu izvođenja rudarskih radova prema odobrenoj projektnoj dokumentaciji, praćenje projektovane dinamike radova, provjeru kvaliteta izvođenja radova i primjenu propisa iz oblasti rudarstva, kontrolu primjene mjera zaštite na radu i zaštite zdravlja, mjera zaštite od požara, zaštite životne sredine i kulturnih dobara.

(3) Poslove stručnog nadzora koncesionar može povjeriti drugom pravnom licu koje posjeduje licencu u skladu sa ovim zakonom.

Član 13.

Eksploatacija mineralne sirovine vrši se na način kojim se obezbjeđuje optimalno iskorišćavanje ležišta mineralne sirovine, bezbjednost ljudi, objekata i imovine i zaštita životne sredine, a u skladu sa savremenim naučnim dostignućima, propisima, standardima i tehničkim normativima koji se odnose na tu vrstu objekata i radova i propisima kojima su

utvrđeni uslovi u vezi sa zaštitom na radu, zaštitom od požara i eksplozijom i zaštitom životne sredine.

2. Eksploataciono polje

Član 14.

(1) Eksploatacija mineralnih sirovina vrši se unutar granica odobrenog eksploatacionog polja.

(2) Eksploataciono polje obuhvata prostor u kome su ovjerene rezerve mineralne sirovine, prostor planiran za odlaganje mineralne sirovine, otkrivke i jalovine, kao i prostor planiran za izgradnju rudarskih objekata iz člana 6. ovog zakona.

(3) Eksploataciono polje ograničeno je odgovarajućim poligonim linijama na površini terena i prostire se do projektovane dubine eksploatacije.

(4) Oblik, broj i veličina eksploatacionih polja utvrđuje se u zavisnosti od vrste mineralne sirovine, uslova racionalne eksploatacije i prostora potrebnog za smještaj rudarskih objekata.

(5) Ležišta mineralnih sirovina mogu se podijeliti na više eksploatacionih polja.

(6) Granice eksploatacionih polja obavezno se obilježavaju međnim biljegama na terenu.

Član 15.

(1) Ministar donosi rješenje kojim se odobrava eksploataciono polje na osnovu podnesenog zahtjeva koncesionara.

(2) Prije donošenja rješenja iz stava 1. ovog člana, ministar imenuje komisiju za određivanje granica eksploatacionog polja koja vrši pregled na licu mjesta.

(3) Rješenje iz stava 1. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

(4) Naknada za troškove odobravanja eksploatacionog polja iznosi 500 KM i snosi je podnosilac zahtjeva.

(5) Naknada za troškove odobravanja eksploatacionog polja se uplaćuje na račun budžeta Republike Srpske.

(6) Ministar donosi pravilnik kojim se propisuje postupak odobravanja eksploatacionog polja i način vođenja evidencije o odobrenim eksploatacionim poljima.

Član 16.

(1) Na eksploatacionom polju mogu da se grade samo rudarski objekti.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, na eksploatacionom polju mogu da se grade i objekti koji se ne smatraju rudarskim objektima, kao što su: upravne zgrade, restorani, skladišni objekti na površini koji nisu u vezi sa tehnološkim procesom, asfaltne baze i betonare.

(3) Preko eksploatacionog polja mogu da se grade i javni putevi, željezničke pruge, kanali i druge saobraćajnice, kao i električni vodovi visokog napona sa određenim zaštitnim stubovima, nakon prethodno pribavljene saglasnosti Ministarstva.

(4) Izgradnja objekata iz st. 2. i 3. ovog člana vrši se u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast građenja.

(5) Prije izdavanja lokacijskih uslova za izgradnju objekata iz stava 3. ovog člana, pribavlja se mišljenje koncesionara o najpovoljnijem pravcu i položaju ovih objekata na eksploatacionom polju.

(6) Koncesionar ima pravo na naknadu stvarne štete prouzrokovane izgradnjom objekata iz stava 3. ovog člana.

Član 17.

(1) Ako na jednom eksploatacionom polju ima više vrsta mineralne sirovine, koncesionar kojem je već dodijeljena koncesija za eksploataciju određene mineralne sirovine, može na istom eksploatacionom polju vršiti i eksploataciju drugih mineralnih sirovina, samo ako mu je dodijeljena koncesija i za tu vrstu mineralne sirovine.

(2) Na istom eksploatacionom polju za mineralne sirovine koje nisu obuhvaćene dodijeljenom koncesijom mogu da se dodijele koncesije i drugim pravnim licima, pod uslovom da se tim eksploatacijama ne ometa i ne ugrožava rad koncesionara kojem je već dodijeljena koncesija i koji vrši eksploataciju.

Član 18.

(1) Koncesionar je dužan da istovremeno sa eksploatacijom mineralne sirovine vrši geološka ili eksploataciona istraživanja na odobrenom eksploatacionom polju radi promjene kategorije postojećih rezervi mineralne sirovine.

(2) Geološka istraživanja iz stava 1. ovog člana neće se vršiti ako su na odobrenom eksploatacionom polju sve rezerve mineralne sirovine kategorisane kao rezerve A kategorije.

(3) Geološka istraživanja iz stava 1. ovog člana vrše se u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje oblast geoloških istraživanja.

Član 19.

(1) Koncesionar može da koristi, za svoje potrebe, vode koje se otvore rudarskim radovima sve do mjesta njihovog utoka u stalne površinske vode, u skladu sa propisima o zaštiti životne sredine.

(2) Koncesionar je odgovoran za štetu koja nastane izvođenjem rudarskih radova i dužan je da tu štetu nadoknadi, osim ako se dokaže da je šteta nastala usljed nepredviđenog događaja (više sile) ili krivicom oštećenog ili trećeg lica.

GLAVA III

RUDARSKI PROJEKTI, IZVOĐENJE RUDARSKIH RADOVA I UPOTREBA RUDARSKIH OBJEKATA

1. Vrste rudarskih projekata

Član 20.

(1) Rudarski projekti na osnovu kojih se izvode rudarski radovi dijele se na:

- 1) glavni rudarski projekat,
- 2) dopunski rudarski projekat,
- 3) tehnički rudarski projekat,
- 4) uprošćeni rudarski projekat.

(2) Rudarski projekti iz stava 1. ovog člana izrađuju se na osnovu elaborata o klasifikaciji, kategorizaciji i proračunu rezervi mineralne sirovine (u daljem tekstu: elaborat o rezervama) i studije ekonomske opravdanosti dodjele koncesije kojom se razrađuju i analiziraju tehnički, tehnološki i ekonomski uslovi izvođenja radova, uslovi zaštite na radu i zaštite zdravlja, zaštite od požara, zaštite životne sredine, zaštite voda, rekultivacija zemljišta i drugi uslovi od

uticaja na ocjenu tehničko-tehnološke i ekonomske opravdanosti eksploatacije i izvođenja rudarskih radova.

Član 21.

(1) Glavni rudarski projekat izrađuje se za:

- 1) otvaranje novih rudnika,
- 2) izgradnju novih sabirnih stanica pri eksploataciji nafte i gasa,
- 3) otvaranje novih rudnih ležišta u postojećim rudnicima i naftnim i gasnim poljima,
- 4) ponovno pokretanje neaktivnih i napuštenih rudnika.

(2) Glavni rudarski projekat izrađuje se na osnovu bilansnih rezervi mineralne sirovine A, B i C₁ kategorije, obuhvaćenih elaboratom o rezervama.

(3) Za izradu glavnog rudarskog projekta neophodno je najmanje 60% udjela mase rezervi A i B kategorije, od čega rezerve A kategorije ne mogu da budu manje od 10%.

(4) Ukupno utvrđene bilansne rezerve C₁ kategorije, kao podloga za projektovanje glavnog rudarskog projekta, mogu da iznose najviše 50%, ako se kontinuirano nastavljaju na rezerve B kategorije ili kada njihov prostorni položaj omogućava otkopavanje istim zahvatom otvaranja.

Član 22.

(1) Dopunski rudarski projekat izrađuje se pri odstupanju od glavnog rudarskog projekta pri:

- 1) promjeni kapaciteta rudnika,
- 2) izgradnji novih rudarskih objekata i postrojenja u postojećim rudnicima,
- 2) izvođenju rudarskih radova na otvaranju i eksploataciji novih horizonata, etaža, revira, otkopnih polja ili dijelova sloja i rudnih tijela, dijelova tečnih i gasovitih ležišta,
- 3) izradi novih rudarskih izvoznih i vjetrenih okana, sistema ventilacije i izradi istražnih okana i jamskih prostorija,
- 4) izgradnji novih jamskih magacina eksploziva i uvođenju nove otkopne metode ili bitnoj izmjeni postojeće otkopne metode,
- 5) izgradnji i većoj rekonstrukciji rudarskih objekata direktno vezanih za eksploataciju ili preradu mineralne sirovine,
- 6) trajnoj obustavi radova, saniranju većih klizišta i drugim većim sanacijama,
- 7) unapređivanju primijenjenih ili uvođenju novih metoda eksploatacije mineralne sirovine.

(2) Projekat iz stava 1. ovog člana obavezno se izrađuje u skladu sa odobrenim glavnim rudarskim projektom.

Član 23.

(1) Tehnički rudarski projekti izrađuju se u skladu sa odobrenim glavnim i dopunskim rudarskim projektom u cilju detaljne razrade tehnološke operacije izvođenja rudarskih radova:

- 1) bušenja i miniranja,
- 2) otkopavanja, transporta i deponovanja korisne mineralne sirovine,
- 3) otkopavanja, transporta i odlaganja jalovine,
- 4) transporta i odlaganja flotacijske jalovine,
- 5) zaštite rudarskih objekata od dotoka površinskih i podzemnih voda,
- 6) pri rekonstrukciji ili unapređivanju rudarskih objekata i rudničke infrastrukture i stacionarnih rudarskih objekata, ukoliko posjeduju odobrenje za upotrebu izdato u skladu sa ovim zakonom,

7) na izradi sistema provjetravanja i ventilacije, napajanja električnom energijom i komprimiranim vazduhom.

(2) Tehnički rudarski projekat obavezno se izrađuje i za izradu tunela, galerija i drugih građevinskih objekata rudarskim metodama rada na površini ili ispod površine zemlje, i oni nakon odobravanja od Ministarstva čine sastavni dio glavnog projekata.

(3) Tehničkim rudarskim projektima iz st. 1. i 2. ovog člana detaljno se definiše dinamika radova za odgovarajući period izvođenja rudarskih radova.

(4) Ministar donosi pravilnik kojim se propisuje sprovođenje tehničkih mjera i mjera zaštite pri izvođenju rudarskih radova na površini ili ispod zemlje koji nisu vezani za radove eksploatacije mineralnih sirovina.

Član 24.

(1) Uprošćeni rudarski projekat izrađuje se za manja i nužna odstupanja od glavnog, odnosno dopunskog rudarskog projekta koja nemaju uticaj na osnovna projektna rješenja, radove manjeg obima, jednostavnije i tipske rudarske objekte.

(2) Uprošćeni rudarski projekat izrađuje se i za izvođenje rudarskih istražnih radova planiranih projektom detaljnih geoloških istraživanja, kao i za radove iz člana 10. stav 2. ovog zakona.

2. Izrada i revizija rudarskih projekata

Član 25.

(1) Izradu rudarskih projekata za sve vrste radova ili samo za pojedine vrste radova (u daljem tekstu: faza) može vršiti pravno lice koje posjeduje licencu za izradu rudarskih projekata.

(2) Ministar, na prijedlog komisije koja utvrđuje ispunjenost uslova za obavljanje poslova izrade rudarskih projekata, izdaje licencu iz stava 1. ovog člana pravnom licu, koje:

1) je upisano u registar poslovnih subjekata kod nadležnog registarskog suda za obavljanje te djelatnosti,

2) u radnom odnosu sa punim radnim vremenom ima zaposlena dva diplomirana inženjera rudarstva sa licencom,

3) ispunjava uslove u vezi sa tehničkom opremljenošću i zaštitom na radu,

4) ispunjava posebne uslove propisane odredbama ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega,

5) uplati naknadu za troškove izdavanja licence.

(3) Licenca za izradu pojedine faze rudarskog projekta izdaje se diplomiranom inženjeru odgovarajuće struke i smjera, koji ima:

1) završen prvi ciklus studijskog programa u trajanju od četiri godine i ostvarenih 240 ECTS bodova ili ekvivalent,

2) položen stručni ispit u oblasti rudarstva,

3) najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima u tehnološkom procesu za koji se izrađuje projekat ili na projektovanju u tehnološkom procesu za koji se izrađuje projekat,

4) dokaz o uplaćenju naknadi propisanoj za troškove izdavanja licence,

5) ispunjene i druge posebne uslove propisane odredbama ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega.

(4) Ukoliko pravno lice koje vrši izradu rudarskih projekata nema zaposlene inženjere odgovarajuće struke sa licencom, može na osnovu ugovora angažovati fizičko lice sa odgovarajućom licencom.

(5) Pravno lice iz stava 1. ovog člana za izradu rudarskih projekata za objekte na površini (garderobe sa kupatilom, stanice za spasavanje, dispečerske centre, regulacije vodotoka, sonovode, industrijske kolosijeke, žičare, puteve, radionice, skladišta, rezervoare, glavne trafostanice, dalekovode i sistem veza) i za izradu projekta rekultivacije može da angažuje drugo pravno lice koje ispunjava uslove za izradu projektne dokumentacije u skladu sa odgovarajućim propisima.

(6) Pravno lice iz stava 1. ovog člana dužno je da se pri izradi rudarskih projekata pridržava propisanih mjera zaštite na radu i zaštite zdravlja, zaštite životne sredine, standarda i tehničkih normativa za rudarske radove i da koristi pouzdane podatke o utvrđenim količinama i kvalitetu mineralne sirovine, te da primijeni racionalnu metodu eksploatacije ležišta, koristeći savremena dostignuća nauke i tehnike.

(7) Za sva tehnička rješenja i kvalitet projekta odgovorno je pravno lice u kome je projekat izrađen i projektant koji ga je izradio.

Član 26.

U izradi rudarskih projekata nije dozvoljeno učešće lica koja:

- 1) ne posjeduju licencu za projektovanje,
- 2) su zaposlena u Ministarstvu,
- 3) su zaposlena u Inspektoratu.

Član 27.

- (1) Rudarski projekti podliježu reviziji.
- (2) Revizija rudarskih projekata obuhvata kontrolu projekta u vezi sa:
  - 1) ispunjenošću uslova pravnog lica i fizičkih lica koja su učestvovala u izradi projekta,
  - 2) tehničkim i tehnološkim rješenjima,
  - 3) usklađenošću sa zakonom i drugim propisima iz oblasti rudarstva,
  - 4) primjenom savremenih dostignuća nauke i tehnike,
  - 5) primjenom mjera i normativa zaštite na radu i zaštite zdravlja, zaštite životne sredine, zaštite od požara, sigurnosti ljudi i objekata, podzemnih, površinskih i susjednih objekata.

Član 28.

(1) Reviziju glavnog, dopunskog i tehničkog rudarskog projekta vrši komisija čije članove bira koncesionar ili lice koje vrši izradu glavnog projekta iz člana 23. stav 2. ovog zakona, sa liste licenciranih lica.

(2) Komisiju iz stava 1. ovog člana čini najmanje tri člana od kojih je jedan član određen za predsjednika.

(3) Broj članova komisije iz stava 1. ovog člana zavisi od složenosti rudarskog projekta koji je predmet revizije.

(4) Članovi komisije iz stava 1. ovog člana mogu biti lica koja posjeduju licencu za reviziju rudarskih projekata.

(5) Članovima komisije za reviziju rudarskog projekta pripada naknada za rad.

(6) Licenca za reviziju pojedine faze rudarskog projekta izdaje se diplomiranom inženjeru odgovarajuće struke i smjera koji ima:

1) završen prvi ciklus studijskog programa u trajanju od četiri godine i ostvarenih 240 ECTS bodova ili ekvivalent,

2) položen stručni ispit u oblasti rudarstva,

3) najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima u tehnološkom procesu za koji se

revidira projekat ili na projektovanju u tehnološkom procesu za koji se revidira projekat,

4) dokaz o uplaćenju naknadi propisanoj za troškove izdavanja licence,

5) ispunjene i druge posebne uslove propisane odredbama ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega.

(7) Reviziju uprošćenog rudarskog projekta vrši lice sa licencom za reviziju koje svojim aktom ovlasti koncesionar.

Član 29.

(1) Nakon završene revizije rudarskog projekta komisija iz člana 28. stav 1. ovog zakona dužna je da u roku od osam dana sačini izvještaj o izvršenoj reviziji rudarskog projekta i revizionom klauzulom potvrdi da je projekat urađen u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.

(2) Uz izvještaj iz stava 1. ovog člana, komisija je dužna da koncesionaru ili licu koje vrši izradu glavnog projekta iz člana 23. stav 2. ovog zakona, bez odgađanja, dostavi tri primjerka revidovanog projekta.

(3) Za kvalitet revizije rudarskog projekta odgovorna je komisija koja je vršila reviziju rudarskog projekta.

Član 30.

Koncesionar ili lice koje vrši izradu glavnog projekta iz člana 23. stav 2. ovog zakona, dužan je revidovati projekat iz člana 29. stav 2. ovog zakona dostaviti Ministarstvu, radi odobrenja istog.

Član 31.

U komisiju za reviziju rudarskog projekta ne može se imenovati:

1) lice koje je učestvovalo u izradi rudarskog projekta,

2) lice koje ne posjeduje licencu za reviziju rudarskog projekta,

3) lice zaposleno u Ministarstvu,

4) lice zaposleno u Inspektoratu,

5) lice koje je zaposleno u pravnom licu koje je izvršilo izradu rudarskog projekta.

Član 32.

(1) Rudarski projekti urađeni u inostranstvu podliježu reviziji.

(2) Revizijom rudarskih projekata urađenih u inostranstvu provjerava se:

1) da li su projekat izradila lica koja ispunjavaju uslove za projektovanje u zemlji u kojoj je projekat izrađen,

2) da li su prilikom izrade projekta primijenjeni propisi, mjere i uslovi koji odgovaraju propisima Republike Srpske za izvođenje rudarskih radova koji su predmet rudarskog projekta.

(3) Za reviziju rudarskog projekta izrađenog u inostranstvu koncesionar je dužan da komisiji za reviziju priloži tri primjerka rudarskog projekta sa dokumentacijom lica koja su izradila projekat.

(4) Ako je projekat izrađen na stranom jeziku, mora sadržati i prevod ovlašćenog prevodioca na jedan od službenih jezika u Republici Srpskoj.

Član 33.

Ministar donosi pravilnik kojim se propisuje način izrade, postupak revizije i odobravanja rudarskih projekata.

3. Izvođenje rudarskih radova

Član 34.

(1) Koncesionar može da počne sa izvođenjem rudarskih radova po glavnom, dopunskom ili tehničkom rudarskom projektu nakon dobijanja rješenja kojim se odobrava izvođenje radova po projektu.

(2) Koncesionar može da počne sa izvođenjem rudarskih radova po projektima iz stava 1. ovog člana samo na zemljištu na kome je riješio imovinsko-pravne odnose.

(3) Rješenje iz stava 1. ovog člana donosi ministar, na osnovu podnesenog zahtjeva.

(4) Rok za donošenje rješenja iz stava 1. ovog člana je 30 dana od dana prijema kompletnog zahtjeva.

(5) Rješenje iz stava 1. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Član 35.

(1) Izvođenje rudarskih radova po uprošćenom rudarskom projektu iz člana 24. stav 1. ovog zakona odobrava lice rudarske struke zaposleno kod izvođača radova, koje ispunjava uslove za tehničko rukovođenje u rudarstvu i koje svojim aktom ovlasti koncesionar.

(2) Izvođenje rudarskih radova po uprošćenom rudarskom projektu iz člana 24. stav 2. ovog zakona odobrava lice rudarske struke zaposleno kod izvođača radova, koje ispunjava uslove za tehničko rukovođenje u rudarstvu i koje svojim aktom ovlasti izvođač radova.

Član 36.

(1) Koncesionar, odnosno nosilac odobrenja iz člana 10. stav 2. ovog zakona dužan je da o početku izvođenja rudarskih radova po odobrenom rudarskom projektu obavijesti Ministarstvo, Inspektorat i nadležni organ jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji će izvoditi radove najkasnije 15 dana prije početka izvođenja radova.

(2) Ukoliko se izvođenjem radova utiče na režim voda ili se njima narušava životna sredina van eksploatacionog polja, koncesionar je dužan da obavijesti i nadležna ministarstva, u roku iz stava 1. ovog člana.

(3) Odredbe ovog člana obavezan je da poštuje i izvođač radova po tehničkom rudarskom projektu iz člana 23. stav 2. ovog zakona.

Član 37.

(1) Tokom izgradnje rudarskih objekata koncesionar je dužan da posjeduje:

- 1) rješenje o upisu u registar poslovnih subjekata,
- 2) licencu za izvođenje rudarskih radova, odnosno licencu izvođača ukoliko je na izvođenju rudarskih radova angažovano drugo pravno lice,
- 3) odobrene rudarske projekte i rješenja kojim se projekti odobravaju,
- 4) ugovor o koncesiji,
- 5) ugovor sa izvođačem radova ukoliko je na izvođenju tih radova angažovano drugo

pravno lice,

6) akt o imenovanju lica odgovornih za tehničko rukovođenje,

7) akt o imenovanju vršioca stručnog nadzora i dokaz da vršilac stručnog nadzora ispunjava uslove propisane ovim zakonom,

8) rudarski dnevnik kojim se dokazuje usklađenost uslova i načina gradnje, odnosno izvođenja pojedinih radova sa tehničkim rješenjima i zahtjevima iz projektne dokumentacije,

9) dokaz o kvalitetu izvedenih radova i upotrebljivosti ugrađenih proizvoda i opreme,

10) dokumentaciju iz člana 47. ovog zakona, ili ukoliko se vrši eksploatacija nafte i zemnog gasa, dokumentaciju iz člana 48. ovog zakona,

11) drugu dokumentaciju, dozvole i saglasnosti koje su utvrđene posebnim propisima, kao uslov za izgradnju rudarskih objekata.

(2) Nakon završetka izgradnje rudarskog objekta koncesionar trajno čuva dokumentaciju iz stava 1. ovog člana.

Član 38.

(1) Koncesionar je obavezan da izradi plan izvođenja rudarskih radova za narednu godinu i izvještaj o realizaciji plana za prethodnu godinu.

(2) Plan iz stava 1. ovog člana dostavlja se Ministarstvu najkasnije do 31. januara, a izvještaj o realizaciji plana sa obračunom otkopanih masa za prethodnu godinu, najkasnije do 31. marta naredne godine.

(3) Godišnji plan iz stava 1. ovog člana obuhvata: izvođenje rudarskih radova na otvaranju i eksploataciji, ekonomske efekte, koncesionu naknadu, potrošnju goriva, mjere zaštite na radu i zaštite životne sredine, mjere za bezbjednost ljudi i zaštitu imovine, istražne radove i druge radove kojima će se ostvariti planirana proizvodnja za tu godinu.

(4) Ministar donosi pravilnik kojim se propisuje sadržaj godišnjih izvještaja o eksploataciji mineralne sirovine.

4. Upotreba rudarskih objekata

Član 39.

(1) Rudarski objekat izgrađen po glavnom, dopunskom ili tehničkom rudarskom projektu može se početi koristiti, odnosno staviti u pogon, početi sa komercijalnim radom, nakon što se pribavi rješenje kojim se odobrava njegova upotreba.

(2) Rješenje iz stava 1. ovog člana donosi ministar na osnovu podnesenog zahtjeva koncesionara.

(3) Rok za donošenje rješenja iz stava 1. ovog člana ne može biti duži od 60 dana od dana prijema zahtjeva.

(4) Uz zahtjev iz stava 2. ovog člana koncesionar podnosi:

1) rješenje kojim se odobrava izvođenje rudarskih radova po glavnom, dopunskom ili tehničkom rudarskom projektu,

2) licencu izvođača radova,

3) ugovor sa izvođačem radova, ukoliko je na izvođenju rudarskih radova angažovano drugo pravno lice,

4) akt o imenovanju lica ovlašćenog za vršenje stručnog nadzora,

5) dokaz da vršilac stručnog nadzora ispunjava uslove propisane ovim zakonom,

6) podatke o učesnicima u izgradnji rudarskih objekata,

7) izjavu u pisanoj formi izvođača radova da su radovi izvedeni u skladu sa projektom,

8) dokaze o kvalitetu izvedenih radova i upotrebljivosti ugrađenih proizvoda i opreme,

9) izjavu u pisanoj formi vršioca stručnog nadzora da su radovi izvedeni u skladu sa odobrenim projektom,

10) zapisnik o stručnom nalazu i uvjerenje o tehničkoj ispravnosti rudarskog objekta,

11) dokaz o uplati republičke administrativne takse.

(5) Ako je za izdavanje rješenja iz stava 1. ovog člana posebnim zakonima propisana obaveza prethodnog pribavljanja saglasnosti ili dozvola drugih organa, uz zahtjev za izdavanje rješenja kojim se odobrava upotreba rudarskog objekta podnosi se i ta saglasnost, odnosno dozvola.

Član 40.

Rješenje kojim se odobrava upotreba rudarskog objekta može se izdati nakon što se tehničkim pregledom utvrdi da:

1) je rudarski objekat izgrađen u skladu sa odobrenim rudarskim projektom, tehničkim propisima, normativima i standardima, čija je primjena obavezna,

2) su ispunjeni propisani uslovi u vezi sa mjerama zaštite na radu, zaštitom voda, zaštitom od požara, zaštitom životne sredine i drugi propisani uslovi za izgranju te vrste objekata.

Član 41.

(1) Tehnički pregled rudarskog objekta obavlja komisija koju rješenjem imenuje ministar.

(2) U komisiju za tehnički pregled mogu biti imenovani diplomirani inženjeri odgovarajućih struka (rudarske, elektrotehničke, mašinske i građevinske struke, kao i drugih struka) sa tri godine radnog iskustva i položenim stručnim ispitom u oblasti rudarstva.

(3) Radu komisije za tehnički pregled obavezno prisustvuju i nadležni rudarski inspektori.

(4) Komisija za tehnički pregled sačinjava zapisnik o izvršenom tehničkom pregledu, koji dostavlja ministru sa prijedlogom za dalje postupanje.

(5) Primjerak zapisnika iz stava 4. ovog člana dostavlja se i koncesionaru.

(6) Troškove tehničkog pregleda snosi podnosilac zahtjeva.

(7) Naknada troškova tehničkog pregleda za izdavanja upotrebne dozvole iznosi 1.000 KM.

(8) Naknada za troškove izdavanja upotrebne dozvole uplaćuje se na račun budžeta Republike Srpske.

Član 42.

(1) Tehnički pregled rudarskog objekta u podzemnim otkopnim poljima kojima se vrši dobijanje mineralnih sirovina u pojasevima ili etažama na površinskim kopovima vrši se samo za prvi pojas ili etažu ako se tehnologija rada ne mijenja.

(2) Izvođač radova dužan je da posjeduje dokaz o periodičnim pregledima i ispitivanjima rudarske mehanizacije, izvršenim u skladu sa propisima o zaštiti na radu u rudarstvu.

Član 43.

(1) O mjestu, danu i satu obavljanja tehničkog pregleda Ministarstvo je dužno da obavijesti koncesionara i Inspektorat najkasnije osam dana prije obavljanja tehničkog pregleda.

(2) Koncesionar je dužan da komisiji za tehnički pregled da na uvid dokumentaciju iz člana 37. ovog zakona, kao i geodetski snimak stvarnog stanja (situaciona karta) samo za izgrađene rudarske objekte za eksploataciju mineralne sirovine.

(3) Komisija za tehnički pregled može tražiti i drugu dokumentaciju, ukoliko je to neophodno za izdavanje rješenja kojim se odobrava upotreba rudarskog objekta.

Član 44.

(1) Za utvrđivanje ispravnosti i namjene rudarskog objekta za određenu upotrebu, te ako je neophodna prethodna provjera instalacija, uređaja, opreme i postrojenja, stabilnosti ili bezbjednosti objekta, kao i za druga slična ispitivanja, ili u slučaju da je to planirano rudarskim projektom, može da se odobri puštanje tog objekta u probni rad.

(2) Koncesionaru nije dozvoljeno da stavi u probni rad ili u upotrebu rudarske objekte, postrojenja, sredstva za rad, uređaje, opremu i sredstva lične zaštite prije nego što utvrdi da odgovaraju propisima i donesenim standardima.

(3) Rudarski objekti izgrađeni na osnovu odobrenog glavnog, dopunskog ili tehničkog rudarskog projekta mogu da se puste u probni rad najduže šest mjeseci poslije izvršenog tehničkog pregleda od stručne komisije koju je formirao koncesionar, sa zadatkom da utvrdi da li su izvedeni radovi u skladu sa rješenjima datim u rudarskim projektima.

(4) Stručna komisija iz stava 3. ovog člana dužna je da prati rezultate probnog rada i vodi zapisnik o tome.

(5) Prije puštanja objekta u probni rad, koncesionar je dužan da obavijesti Ministarstvo i Inspektorat o početku probnog rada.

(6) Koncesionar je dužan da podnese zahtjev za tehnički pregled objekta 30 dana prije isteka probnog rada iz stava 1. ovog člana.

GLAVA IV

RUDARSKA GEODETSKA MJERENJA I RUDARSKI PLANOVI

Član 45.

(1) Rudarska geodetska mjerenja i izradu rudarskih planova može vršiti pravno lice koje posjeduje licencu za rudarska geodetska mjerenja i izradu rudarskih planova.

(2) Ministar, na prijedlog komisije koja utvrđuje ispunjenost uslova za obavljanje poslova rudarskih geodetskih mjerenja i izrade rudarskih planova, izdaje licencu iz stava 1. ovog člana pravnom licu, koje:

1) je upisano u registar poslovnih subjekata kod nadležnog registarskog suda za obavljanje te djelatnosti,

2) ima u radnom odnosu sa punim radnim vremenom diplomiranog inženjera geodezije ili diplomiranog inženjera rudarstva – smjer rudarska mjerenja, sa tri godine radnog iskustva u struci i položenim stručnim ispitom u oblasti rudarstva,

3) ispunjava uslove u vezi sa tehničkom opremljenošću i zaštitom na radu,

4) ispunjava posebne uslove propisane odredbama ovog zakona i propisima donesenim na osnovu njega,

5) uplati naknadu za troškove izdavanja licence.

Član 46.

(1) Koncesionar je dužan da organizuje obavljanje poslova rudarskih geodetskih mjerenja i da na osnovu izvršenih mjerenja izrađuje planove, odnosno karte iz kojih se može utvrditi stanje rudarskih radova, njihov međusobni položaj i položaj rudarskih objekata u odnosu na stare rudarske radove, na objekte i vode na površini i na životnu sredinu.

(2) Za obavljanje poslova rudarskih geodetskih mjerenja koncesionar može angažovati i drugo pravno lice koje posjeduje licencu za obavljanje poslova rudarskih geodetskih mjerenja.

(3) U okviru poslova rudarskih geodetskih mjerenja koncesionar je dužan da izrađuje odgovarajuću grafičku dokumentaciju koja sadrži podatke o promjenama na površini terena i o stanju rudarskih objekata u eksploatacionom polju.

(4) Da bi pravilno utvrdio činjenično stanje u vezi sa otkopanim masama, nadležni inspektor može zatražiti od Ministarstva da se formira stručna komisija koja će izvršiti ponovno geodetsko mjerenje.

(5) Troškove ponovnog geodetskog mjerenja snosi koncesionar.

Član 47.

(1) Koncesionar je dužan da za vrijeme izvođenja rudarskih radova obezbijedi:

1) situacioni plan – kartu eksploatacionog polja u standardnoj razmjeri sa obračunom otkopanih masa na kraju svake kalendarske godine,

2) geološku kartu eksploatacionog polja i njegove okoline sa karakterističnim geološkim profilima,

3) plan sa ucrtanom površinskom situacijom i podzemnim prostorijama, odnosno površinskim otkopima,

4) planove pojedinih jama, odnosno jamskih i površinskih otkopa,

5) otkopne i etažne planove svih jamskih i površinskih rudarskih radova,

6) planove energetske mreže (električne mreže, komprimiranog vazduha i drugo), vodovodne mreže, kao i jamskih postrojenja, sa osnovnim tehničkim podacima,

7) planove provjetravanja jama,

8) hidrogeološke i tektonske planove za rudarske objekte sa velikom pritokom vode i složenom tektonikom.

(2) Planovi iz stava 1. t. 4), 5) i 7) ovog člana ažuriraju se svakog mjeseca prema napredovanju rudarskih radova, a planovi iz stava 1. t. 3), 6) i 8) ovog člana samo kada nastanu promjene.

(3) Planovi se ažuriraju i u kraćim rokovima kad se radovi izvode u blizini starih radova ili napuštenih dijelova jama, na području jamske vatre i akumulacije voda.

(4) U nove rudarske planove moraju se prenijeti svi detalji iz starih rudarskih planova, kao što su: stari jamski otvori, stari radovi i rasjedi, visinske kote i drugi detalji.

(5) Na zahtjev Ministarstva, koncesionar je dužan da najkasnije u roku od 15 dana od prijema ovog zahtjeva dostavi kopije planova iz stava 1. t. 3), 4), 5), 6), 7) i 8) ovog člana.

Član 48.

Koncesionar koji vrši eksploataciju podzemnih voda, nafte i zemnog gasa, u toku izvođenja rudarskih radova dužan je da obezbijedi:

1) situacioni plan eksploatacionog polja u kojem su naznačene sve istražne i eksploatacione bušotine i ostali uređaji,

2) geološku kartu eksploatacionog polja i njegove okoline, sa karakterističnim geološkim profilima,

3) šemu eksploatacionog objekta na naftno-gasnom polju,

4) strukturnu kartu na kojoj su naznačene granice rubne vode,

5) podatke i izvještaje o bušenju, elektrokarotažnim mjerenjima, zacjevljenju, perforaciji, osvajanju i mjerenju dinamičkog i statičkog pritiska, gasnom faktorom i svim ostalim fizičko-hemijskim analizama kolektora i fluida.

Član 49.

Situacioni plan eksploatacionog polja i sva rudarska geodetska mjerenja i grafička prikazivanja rudarskih radova povezuju se tačkama trigonometrijske mreže Republike Srpske.

Član 50.

(1) O svim izvršenim rudarskim geodetskim mjerenjima koncesionar je dužan da vodi rudarske geodetske mjerne knjige.

(2) Rudarske geodetske mjerne knjige iz stava 1. ovog člana moraju biti ovjerene na način utvrđen propisima o ovjeravanju poslovnih knjiga.

Član 51.

Ministar donosi pravilnik kojim se propisuje način vršenja rudarskih geodetskih mjerenja, vođenje rudarskih geodetskih mjernih knjiga i izrada rudarskih planova i karata.

GLAVA V MJERE ZAŠTITE

Član 52.

(1) Koncesionar je dužan da sprovodi sve mjere zaštite, uključujući i mjere zaštite na radu i zaštite zdravlja, zaštite od požara, zaštite voda i zaštite životne sredine (u daljem tekstu: mjere zaštite), u skladu sa odredbama ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega.

(2) Za mjere zaštite, koje nisu uređene ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega, primjenjuju se propisi doneseni u oblasti zaštite na radu, standardizacije, zaštite od požara, zaštite životne sredine, voda i zbrinjavanja otpada.

Član 53.

(1) Radi očuvanja zaštite na radu i zaštite zdravlja radnika, izvođač radova dužan je da obezbijedi:

1) da su radna mjesta planirana, opremljena, stavljena u funkciju, korišćena i održavana na takav način da radnici mogu izvršavati posao koji im je dodijeljen bez ugrožavanja sopstvene bezbjednosti i zdravlja, kao i bezbjednosti i zdravlja drugih radnika,

2) da se rad na radnim mjestima, kada su radnici prisutni, odvija pod nadzorom odgovornog lica,

3) da se rad koji uključuje posebne opasnosti odvija na način i u skladu sa datim uputstvima,

4) da se rad koji uključuje posebne opasnosti povjeri isključivo stručnim i osposobljenim licima,

5) da su sva bezbjednosna uputstva razumljiva za sve radnike na koje se odnose,

6) radnicima lična zaštitna sredstva i opremu i sredstva prve pomoći,

7) obuku radnika za samostalan i bezbjedan rad i rukovanje sredstvima rada,

8) organizovanje poslova zaštite na radu,

9) organizovanje poslova protivpožarne zaštite, zdravstvene zaštite i službe spasavanja i njihovo snabdijevanje odgovarajućom opremom,

10) periodične preglede i ispitivanja sredstava za rad, uređaja i opreme, sredstava lične zaštite, kao i preventivne i periodične preglede ispitivanja uslova radne sredine, odnosno fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti mikroklima u rudarskim objektima.

(2) Izvođač radova dužan je da donese akt kojim se uređuju zaštita zdravlja i zaštita na radu radnika iz stava 1. ovog člana.

Član 54.

(1) Izvođač radova dužan je da donese akt o procjeni rizika za sva radna mjesta.

(2) Aktom o procjeni rizika iz stava 1. ovog člana sagledava se: organizacija rada, radni procesi, zahtjevi rada, sredstva za rad, sirovine i materijali koji se koriste u tehnološkom i radnom procesu, sredstva i oprema za ličnu zaštitu, kao i drugi elementi koji mogu da izazovu rizik od povrede na radu, profesionalnog oboljenja ili bolesti u vezi sa radom na radnom mjestu, kao i način i mjere za njihovo otklanjanje.

(3) Akt o procjeni rizika donosi se prije početka rada i mijenja se u slučaju nove opasnosti i promjene nivoa rizika u procesu rada.

(4) Ministar donosi pravilnik kojim se propisuje sadržaj akta o procjeni rizika u rudarstvu.

Član 55.

(1) Izvođač radova dužan je da obezbijedi:

1) tehničko rukovođenje odgovarajućih struka i stalni stručni nadzor nad svim radovima i objektima u svim smjenama, tamo gdje je proces proizvodnje organizovan u više smjena,

2) stalni nadzor nad provjetravanjem u jamama ugroženim metanom ili eksplozivnom prašinom,

3) vođenje knjige rudarskog nadzora, rudarskog dnevnika i smjenskog izvještaja.

(2) U knjigu rudarskog nadzora unose se: naređenja nadležnih inspektora izdata na licu mjesta u slučaju neposredne opasnosti po život i zdravlje ljudi ili veće materijalne štete, naređenja lica koje rukovodi službom zaštite na radu i lica rudarske struke ovlašćenog aktom izvođača radova.

(3) Knjiga rudarskog nadzora vodi se posebno za svaku jamu, površinski kop, objekte pripreme mineralnih sirovina i za svaku bušotinu pri eksploataciji podzemnih voda, nafte i zemnog gasa.

(4) Knjiga rudarskog nadzora obavezno se vodi u pisanoj formi.

Član 56.

(1) Izvođač radova može osposobljenom radniku dati na upotrebu sredstva za rad, opasne materije, odnosno sredstva i opremu za ličnu zaštitu na radu samo ako:

1) raspolaže propisanom dokumentacijom za njihovu upotrebu i održavanje, pakovanje, transport, korišćenje i skladištenje u kojoj je proizvođač, odnosno isporučilac naveo sve bezbjednosno-tehničke podatke važne za otklanjanje rizika na radu,

2) je obezbijedio sve mjere za zaštitu radnika koje su određene tom dokumentacijom, tehničkim propisima i standardima.

(2) Izvođač radova dužan je da obezbijedi prevod dokumentacije iz stava 1. t. 1) i 2) ovog člana na jedan od službenih jezika u Republici Srpskoj.

Član 57.

(1) Izvođač radova obavezan je da donese akt o ličnim zaštitnim sredstvima i opremi za svako radno mjesto.

(2) Izvođač radova obavezan je da radnicima obezbijedi i stavi na raspolaganje lična zaštitna sredstva i opremu u skladu sa aktom iz stava 1. ovog člana i obezbijedi opremu za prvu pomoć na svim radnim mjestima gdje to zahtijevaju radni uslovi i ona kao takva treba da budu označena odgovarajućim znakovima i lako dostupna.

Član 58.

(1) Svaki radnik koji zasnuje radni odnos kod izvođača radova, prije raspoređivanja na poslove, odnosno radne zadatke, upoznaje se sa:

- 1) poslom koji će obavljati,
- 2) propisima o mjerama zaštite u vezi sa poslom i mjerama zaštite od požara,
- 3) opasnostima koje mogu nastati u poslu,
- 4) organizovanjem i sprovođenjem zaštite na radu,
- 5) pravima, odnosno dužnostima u vezi sa zaštitom na radu i uslovima rada.

(2) Svaki radnik koji zasnuje radni odnos kod izvođača radova, prije raspoređivanja na poslove, odnosno radne zadatke dobija uputstva u kojima su navedena pravila za bezbjedan rad i rukovanje oruđima za rad, koja se koriste ili su namijenjena tehnološkim procesima u rudarstvu, bez obzira na oblik pogona energije.

(3) Svaki radnik ima pravo da zahtijeva od lica koje je za to određeno da mu da precizne informacije o opasnostima posla.

(4) Radnik koji se prvi put raspoređuje na rudarske poslove postepeno se, a najmanje 15 dana uvodi u posao pod neposrednim nadzorom radnika instruktora koga nadležno odgovorno lice odredi i u tom roku ne može samostalno obavljati poslove na koje je raspoređen, o čemu se vodi posebna evidencija.

(5) Radnik koji bude preraspoređen na druge poslove i zadatke prije početka rada na tim poslovima mora da se upozna sa radom, propisima i mjerama zaštite i opasnostima koje mogu nastati na tim poslovima i zadacima.

(6) Svaki radnik dužan je da u toku rada stalno upotpunjava i usvaršava svoje znanje iz oblasti zaštite na radu.

Član 59.

(1) Izvođač radova dužan je da teoretski i praktično izvrši obuku i provjeru znanja radnika o osposobljenosti za samostalan, bezbjedan i zdrav rad na poslovima na kojima su raspoređeni i rukovanje sredstvima rada, o čemu se sačinjavaju posebni programi i vodi evidencija.

(2) Izvođač radova dužan je da najmanje jedanput godišnje provjerava teoretsko i praktično poznavanje propisa o tehničkim mjerama i o mjerama zaštite na radu, kao i poznavanje plana odbrane i akcije spasavanja u slučajevima iznenadnih udesa, kod nadzornog i tehničkog osoblja, palilaca mina, kao i visokokvalifikovanih i kvalifikovanih radnika čiji je rad neposredno u vezi sa rudarskim radovima.

(3) Radnicima koji ne pokažu zadovoljavajuće poznavanje propisa o tehničkim mjerama i o mjerama zaštite na radu, a naročito o sprovođenju plana odbrane i akcije spasavanja, nije dozvoljeno obavljanje poslova dok se ponovnim provjeravanjem ne utvrdi da su ovladali tim znanjem.

(4) Izvođač radova dužan je da donese i sprovedi posebne programe za sticanje znanja iz oblasti zaštite na radu prema vrsti poslova i stručnosti radnika, o čemu vodi posebnu evidenciju.

Član 60.

(1) Obavljanje poslova zaštite na radu u rudarstvu vrši pravno lice koje posjeduje licencu za obavljanje poslova zaštite na radu u rudarstvu.

(2) Ministar, na prijedlog komisije koja utvrđuje ispunjenost uslova za obavljanje poslova zaštite na radu u rudarstvu, izdaje licencu iz stava 1. ovog člana pravnom licu koje:

1) je upisano u registar poslovnih subjekata kod nadležnog registarskog suda za obavljanje te djelatnosti,

2) ima u radnom odnosu sa punim radnim vremenom, diplomiranog inženjera rudarstva i radnike drugih struka koji ispunjavaju propisane uslove u vezi sa vrstom i stepenom stručne spreme, radnim iskustvom i ovlašćenjima za obavljanje tih poslova, ima najmanje tri godine radnog iskustva u struci i položen stručni ispit u oblasti rudarstva,

3) ispunjava posebne uslove propisane ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega,

4) uplati naknadu za troškove izdavanja licence.

Član 61.

U smislu ovog zakona poslovi zaštite na radu su:

1) praćenje i kontrola sprovođenja mjera zaštite,

2) učestvovanje u pripremi akata o procjeni rizika,

3) učestvovanje u opremanju i uređivanju radnog mjesta radi ostvarivanja bezbjednih i zdravih uslova rada, kao i predlaganje mjera za poboljšanje uslova rada, naročito na radnom mjestu sa povećanim rizikom,

4) praćenje zdravstvenog stanja radnika, kao i stanja u vezi sa povredama na radu, profesionalnim oboljenjima i bolestima u vezi sa radom, učestvovanje u utvrđivanju njihovih uzroka, kao i priprema izvještaja sa prijedlozima mjera za njihovo otklanjanje,

5) kontrola i davanje savjeta nadležnim organima izvođača radova u planiranju, izboru, korišćenju i održavanju sredstava za rad, opasnih materija i sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu,

6) davanje prijedloga za obezbjeđivanje i unapređivanje mjera zaštite,

7) davanje stručnog mišljenja na glavni, dopunski, tehnički i uprošćeni rudarski projekat i na njihovu usklađenost sa standardima i propisanim mjerama zaštite,

8) zabrana rada na radnom mjestu ili upotrebe sredstava za rad, opreme i sredstava za ličnu zaštitu na radu u slučaju kada se utvrdi neposredna opasnost po život i zdravlje radnika,

9) izrada šestomjesečnog izvještaja o stanju zaštite na radu i zaštiti voda i životne sredine i njegovo dostavljanje na razmatranje nadležnim organima i Inspektoratu,

10) vođenje evidencije u oblasti zaštite na radu i zaštite zdravlja i podataka o vrstama i količinama opasnih i štetnih materija koje se koriste u vršenju djelatnosti, odnosno vođenje evidencije podataka o vrstama i količinama opasnih, štetnih i otpadnih materija koje se ispuštaju ili odlažu u životnu sredinu,

11) saradnja i koordinacija rada sa službom medicine rada o svim pitanjima u oblasti zaštite na radu i zaštite zdravlja,

12) vršenje i drugih poslova koji su joj dati u nadležnost aktom izvođača radova.

Član 62.

(1) Poslove izrade akta o procjeni rizika, periodične preglede i ispitivanja sredstava za rad, uređaja i opreme, sredstava lične zaštite, kao i preventivne i periodične preglede ispitivanja uslova radne sredine, odnosno fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti mikroklimе u rudarskim objektima može da obavlja pravno lice koje posjeduje licencu za obavljanje ovih poslova.

(2) Ministar, na prijedlog komisije koja utvrđuje ispunjenost uslova za obavljanje poslova izrade akta o procjeni rizika, periodične preglede i ispitivanja sredstava za rad, uređaja i opreme, sredstava lične zaštite, kao i preventivne i periodične preglede ispitivanja uslova radne sredine, odnosno fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti mikroklimе u rudarskim objektima, izdaje licencu iz stava 1. ovog člana pravnom licu, koje:

1) je upisano u registar poslovnih subjekata kod nadležnog registarskog suda za obavljanje te djelatnosti,

2) ima u radnom odnosu sa punim radnim vremenom, diplomiranog inženjera rudarstva i radnike drugih struka koji vrše poslove i ispunjavaju propisane uslove u vezi sa vrstom i stepenom stručne spreme, radnim iskustvom i ovlašćenjima za obavljanje tih poslova, ima najmanje tri godine radnog iskustva u struci i položen stručni ispit u oblasti rudarstva,

3) ispunjava posebne uslove propisane ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega,

4) uplati troškove naknade za izdavanje licence.

(3) Periodične preglede i ispitivanja sredstava za rad, uređaja i opreme, sredstava lične zaštite na elektroenergetskim objektima može da vrši pravno lice koje posjeduje licencu za obavljanje tih poslova.

(4) Ministar, na prijedlog komisije koja utvrđuje ispunjenost uslova za obavljanje periodičnih pregleda i ispitivanja sredstava za rad, uređaja i opreme, sredstava lične zaštite na elektroenergetskim objektima, izdaje licencu iz stava 3. ovog člana pravnom licu, koje:

1) je upisano u registar poslovnih subjekata kod nadležnog registarskog suda za obavljanje te djelatnosti,

2) ima u radnom odnosu sa punim radnim vremenom, diplomiranog inženjera elektrotehnike – smjer elektroenergetika, sa najmanje tri godine radnog iskustva na obavljanju tih poslova i položenim stručnim ispitom u oblasti rudarstva,

3) ispunjava posebne uslove propisane ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega,

4) uplati troškove naknade za izdavanje licence.

Član 63.

(1) Poslove službe za spasavanje i protivpožarne zaštite vrše radnici koji su za te poslove posebno osposobljeni.

(2) Izvođač radova svojim internim aktom donosi način organizovanja službe spasavanja.

(3) Na obrazložen zahtjev izvođača radova, ministar nakon pribaljenog mišljenja Inspektorata može da oslobodi pravno lice obaveze organizovanja službe spasavanja.

(4) Poslove zdravstvene zaštite izvođač radova može povjeriti zdravstvenim ustanovama koje su za te poslove posebno osposobljene.

Član 64.

(1) U rudarske podzemne prostorije i ostale rudarske objekte u kojima se pojavljuje metan i drugi zapaljivi i eksplozivni gasovi, pare i prašina i u zonama opasnosti od eksplozija na

objektima koji se nalaze na naftnim i gasnim poljima nije dozvoljeno da se unose lakozapaljive materije, pribor za pušenje ili druga sredstva koja mogu izazvati požar, upalu ili eksploziju.

(2) Izuzetno od odredbe iz stava 1. ovog člana, u rudarske podzemne prostorije, kao i ostale rudarske objekte, mogu se unositi i koristiti aparati za zavarivanje samo pod uslovima i na način utvrđen posebnim propisima.

(3) Zaposleni koji je zadužen za magacin, skladište ili koji vrše prevoz i prenos eksplozivnih sredstava ili obavlja poslove miniranja, kao i druga lica u rudniku koja po bilo kom osnovu dolaze u skladišne prostorije ili pomažu pri prevozu i prenosu eksplozivnih sredstava i miniranju, moraju da se pridržavaju propisanih mjera zaštite na radu i mjera zaštite od požara.

(4) Odgovorni rukovodioci i drugi zaposleni koji učestvuju u tehnološkom procesu i obavljaju stručne poslove zaštite na radu dužni su da sprovedu i kontrolišu sprovođenje mjera zaštite na radu i mjera zaštite od požara koje se odnose na zaštitu od opasnosti upale i eksplozije metana, drugih opasnih gasova, pare i prašine ili od agresivne mineralne prašine (osim jonizujućih zračenja), silikoze, provale vode, gorskih udara ili požara.

Član 65.

(1) Pri izvođenju rudarskih radova izvođač radova je dužan da preduzme i mjere potrebne za zaštitu života i zdravlja građana, kao i obezbjeđenje imovine, u skladu sa propisima iz te oblasti.

(2) Korisnici i vlasnici zemljišta i objekata na eksploatacionom polju, kao i ostali građani dužni su da se pridržavaju mjera zaštite koje je donio izvođač radova, a koje se odnose na kretanje i rad na eksploatacionom polju.

(3) Izvođač radova odgovoran je za sve posljedice prouzrokovane nesavjesnim radom i nepridržavanjem mjera zaštite na radu propisanih ovim zakonom i ugovorom iz člana 11. stava 3. ovog zakona.

Član 66.

Ministar donosi pravilnike kojim se propisuju tehničke mjere i mjere zaštite na radu u rudarstvu.

Član 67.

(1) Svaki radnik zaposlen kod izvođača radova dužan je da neodložno, najkraćim putem, obavijesti neposrednog rukovodioca o svakoj pojavi opasnosti pri izvođenju rudarskih radova, a naročito o pojavi eksplozivnih, zapaljivih, zagušljivih i otrovnih gasova, o provali vode, pojavi vatre, upale i eksplozije gasa, pare i prašine, gorskom udaru ili drugim pojavama koje mogu da ugroze bezbjednost ljudi i imovine.

(2) Neposredni rukovodilac dužan je da u slučaju iz stava 1. ovog člana preduzme sve neophodne mjere za sprečavanje nastupanja težih posljedica po bezbjednost zaposlenih i imovine.

(3) O pojavama iz stava 1. ovog člana izvođač radova vodi evidenciju koja naročito sadrži podatke o: vrsti pojave, vremenu njenog trajanja, uzroku nastanka i šteti koja je uslijedila nastankom pojave, kao i podatke o utvrđenoj odgovornosti, te neodložno, najkraćim putem, o tome izvještava koncesionara, Inspektorat i Ministarstvo.

Član 68.

(1) Izvođač radova dužan je da odmah obavijesti Ministarstvo, Inspektorat i organ uprave koji je nadležan za unutrašnje poslove o svakom smrtnom slučaju, grupnoj povredi, teškoj povredi na radu i udesu.

(2) Nadležni inspektor dužan je da odmah na licu mjesta ispita uzroke smrtnih i grupnih nesrećnih slučajeva, naredi mjere koje se bez odgađanja obavezno preduzimaju i da u najkraćem roku podnese nadležnim organima obrazloženi izvještaj sa mišljenjem o uzrocima nesreće.

(3) Teže i lakše povrede na licu mjesta bez odgađanja ispituje služba zaštite na radu i o tome sačinjava zapisnik.

Član 69.

U slučaju udesa (eksplozije, požara, provale vode i slične opasnosti), akcijom spasavanja rukovodi radnik koji je odgovoran za tehničke poslove, ako aktom izvođača radova nije određen drugi radnik.

Član 70.

(1) U slučaju opasnosti prilikom izvođenja rudarskih radova, vlasnici i korisnici susjednog zemljišta dužni su da dozvole da se na njihovom zemljištu izvrše neodložni radovi radi otklanjanja te opasnosti.

(2) Koncesionar je dužan da vlasnicima i korisnicima zemljišta nadoknadi štetu pričinjenu radovima iz stava 1. ovog člana.

GLAVA VI OSTALE ODREDBE O EKSPLOATACIJI

1. Miniranje i seizmička mjerenja u rudarstvu

Član 71.

(1) Miniranje u rudarstvu može da vrši pravno lice koje posjeduje licencu za miniranje u rudarstvu.

(2) Ministar, na prijedlog komisije koja utvrđuje ispunjenost uslova za obavljanje poslova miniranja u rudarstvu izdaje licencu iz stava 1. ovog člana pravnom licu, koje:

1) je upisano u registar poslovnih subjekata kod nadležnog registarskog suda za obavljanje te djelatnosti,

2) ima u radnom odnosu sa punim radnim vremenom, jednog diplomiranog inženjera rudarstva, sa najmanje tri godine radnog iskustva u struci i položenim stručnim ispitom u oblasti rudarstva,

3) ispunjava uslove u vezi sa tehničkom opremljenošću i zaštitom na radu,

4) ispunjava posebne uslove propisane odredbama ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega,

5) uplati naknadu za troškove izdavanja licence.

Član 72.

(1) Seizmička mjerenja u vezi sa miniranjem i drugim radovima u rudarstvu može da vrši

pravno lice koje posjeduje licencu za seizmička mjerenja u rudarstvu.

(2) Ministar, na prijedlog komisije koja utvrđuje ispunjenost uslova za obavljanje poslova seizmičkih mjerenja u rudarstvu izdaje licencu iz stava 1. ovog člana pravnom licu, koje:

1) je upisano u registar poslovnih subjekata kod nadležnog registarskog suda za obavljanje te djelatnosti,

2) ima u radnom odnosu sa punim radnim vremenom jednog diplomiranog inženjera rudarstva, sa najmanje tri godine radnog iskustva u struci koji će vršiti te poslove i položenim stručnim ispitom u oblasti rudarstva,

3) ispunjava uslove u vezi sa tehničkom opremljenošću i zaštitom na radu,

4) ispunjava posebne uslove propisane odredbama ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega,

5) uplati naknadu za troškove izdavanja licence.

Član 73.

Pravnom licu koje vrši poslove miniranja nije dozvoljeno da za miniranja koja obavlja, vrši i seizmička mjerenja u rudarstvu.

2. Upravljanje rudarskim otpadom i napušteni rudnici

Član 74.

(1) Odlaganje i upravljanje rudarskim otpadom vrši se na osnovu upotrebne dozvole za upravljanje rudarskim otpadom, koju izdaje Ministarstvo uz pribaljeno mišljenje ministarstva nadležnog za zaštitu životne sredine, u skladu sa planom upravljanja otpadom i drugom pratećom dokumentacijom, kojom se definiše vrsta, način upravljanja i izvještavanja, kao i druge obaveze o pitanju upravljanja rudarskim otpadom.

(2) Vlada donosi uredbu kojom će utvrditi uslove, postupak izdavanja upotrebne dozvole za upravljanje rudarskim otpadom, kriterijume, karakterizacije, klasifikacije i izvještavanja o rudarskom otpadu.

Član 75.

U rudarski otpad ne spada otpad koji je nastao prilikom istraživanja, eksploatacije i pripreme mineralne sirovine, koji nije u direktnoj vezi sa navedenim aktivnostima (otpadna ulja, hrana, dotrajala vozila i istrošene baterije, akumulatori i gume), niti otpad nastao od ekstraktivne industrije koji može biti radioaktivan, kao ni otpad nastao industrijskom preradom mineralnih sirovina.

Član 76.

(1) Napušteni rudnici i rudarski objekti su objekti koji su nastali usljed nepropisnog obustavljanja rudarskih radova i napuštanja rudarskih objekata, bez primijenjenih tehničkih i tehnoloških postupaka sanacije i rekultivacije, a za koji nije poznat ili više ne postoji nosilac odobrenja za eksploataciju ili se ne može utvrditi vlasništvo nad predmetnim prostorom.

(2) Ministarstvo vodi registar napuštenih rudnika i rudarskih objekata.

3. Privremena i trajna obustava radova i sanacija i rekultivacija

Član 77.

(1) Ako se radovi u jamama i površinskim kopovima i njihovim dijelovima ili naftnim i gasnim poljima privremeno obustavljaju zbog nepredviđenih okolnosti (provala gasova ili vode, problemi u vezi sa gorskim udarom, jamski požari, poremećaji na glavnim putevima za provjetravanje, prolaženje, odvodnjavanje i prevoz, klizanje terena, erupcije, promjene režima voda i slično) ili usljed više sile, koncesionar obavještava Ministarstvo i Inspektorat o razlozima privremene obustave radova, najkasnije u roku od 24 časa od obustave radova.

(2) O privremenoj obustavi radova, koja je unaprijed planirana, koncesionar je dužan da obavijesti Inspektorat i Ministarstvo, najkasnije 15 dana prije obustave radova.

(3) Prije planirane obustave radova iz stava 2. ovog člana, koja će trajati duže od 30 dana, koncesionar je dužan da izvrši potrebno premjeravanje, dopunu rudarskih projekata i planova i da sačini zapisnik o razlozima obustavljanja radova, sa navođenjem opasnosti koje se mogu pojaviti prilikom ponovnog otvaranja jame ili njenog dijela, odnosno puštanja naftnog i gasnog polja u ponovnu proizvodnju.

(4) Za vrijeme privremene obustave radova glavni jamski prostori i objekti na naftnim i gasnim poljima održavaju se u takvom stanju da se njima može prolaziti bez opasnosti.

(5) Privremena obustava rudarskih radova može trajati najduže dvije godine, nakon čega je koncesionar dužan da izradi projekat trajnog obustavljanja rudarskih radova.

Član 78.

(1) U slučaju trajne obustave radova, koncesionar je dužan da preduzme sve mjere zaštite rudarskog objekta i zemljišta na kome su se izvodili radovi, mjere zaštite i sanacije životne sredine radi obezbjeđenja života i zdravlja ljudi i imovine, u skladu sa dopunskim rudarskim projektom trajne obustave radova.

(2) Rudarske projekte, planove, skice, mjerne knjige i ostalu dokumentaciju o stanju rudarskih radova i stanju resursa i rezervi mineralne sirovine u vrijeme obustave rada, koncesionar je dužan da preda Ministarstvu.

(3) Dokumentacija iz stava 2. ovog člana dostupna je svakom pravnom licu koje je zainteresovano da nakon dobijene koncesije obnovi radove na prostoru na kom su trajno obustavljeni radovi.

Član 79.

(1) Koncesionar je dužan da u toku i po završetku izvođenja radova na eksploataciji mineralne sirovine, a najkasnije u roku od godinu dana od dana završetka radova na površinama na kojima su rudarski radovi završeni, privede zemljište na eksploatacionom polju prvobitnoj ili drugoj namjeni, u skladu sa projektom rekultivacije koji je sastavni dio odobrenog glavnog ili dopunskog rudarskog projekta.

(2) O izvršenim radovima iz stava 1. ovog člana koncesionar je dužan da obavijesti Ministarstvo.

(3) Nakon prijema obavještenja, Ministarstvo formira komisiju koja će izvršiti pregled kojim će se utvrditi da li je koncesionar izvršio sanaciju i rekultivaciju u skladu sa projektom rekultivacije i da li je preduzeo mjere zaštite zemljišta na kome su se izvodili radovi i mjere zaštite i sanacije životne sredine i voda radi obezbjeđenja života i zdravlja ljudi i imovine, o čemu se sačinjava zapisnik.

(4) Troškove tehničkog pregleda snosi koncesionar.

(5) Ukoliko se nad koncesionarom otvori postupak stečaja ili likvidacije prioriteto se iz stečajne ili likvidacione mase podmiruju troškovi sanacije i rekultivacije zemljišta na kojem je završena eksploatacija.

4. Pravo na štrajk

Član 80.

Nije dozvoljeno organizovanje i sprovođenje štrajka u jamskim prostorijama ili u drugim rudarskim objektima i prostorima u kojima postoji opasnost za sigurnost rudarskih objekata, život i zdravlje ljudi i životnu sredinu.

Član 81.

(1) Pravo na štrajk ostvaruje se pod uslovom da se tokom održavanja štrajka obezbijedi sigurnost rudarskih objekata, zaštite životi i zdravlje ljudi i životna sredina.

(2) Radi ispunjavanja uslova iz stava 1. ovog člana, a posebno u jamama sa metanom i opasnom prašinom, izvođač radova dužan je da obezbijedi obavljanje poslova: nadzora, odvodnjavanja, provjetravanja, održavanja prohodnosti puteva u objektu i održavanja uređaja.

(3) Izvođač radova svojim aktom uređuje poslove iz stava 2. ovog člana, čije je obavljanje neophodno za obezbjeđivanje uslova za ostvarivanje prava na štrajk.

GLAVA VII

USLOVI ZA OBAVLJANJE POSLOVA U OBLASTI RUDARSTVA

1. Kadrovski uslovi i stručna zvanja

Član 82.

Poslove rukovođenja rudarskim radovima, poslove nadzora i druge stručne poslove u oblasti rudarstva obavljaju:

- 1) glavni tehnički rukovodilac,
- 2) tehnički rukovodilac,
- 3) poslovođa,
- 4) nadzornik.

Član 83.

(1) Poslove glavnog tehničkog rukovođenja u površinskoj eksploataciji može da obavlja diplomirani inženjer rudarstva koji ima tri godine radnog iskustva na poslovima tehničkog rukovođenja na površinskom kopu i položen stručni ispit u oblasti rudarstva.

(2) Poslove glavnog tehničkog rukovođenja u podzemnoj eksploataciji može da obavlja diplomirani inženjer rudarstva koji ima tri godine radnog iskustva na poslovima tehničkog rukovođenja u jami i položen stručni ispit u oblasti rudarstva.

Član 84.

(1) Poslove nadzora i tehničkog rukovođenja rudarskim podzemnim i površinskim eksploatacionim i istražnim radovima, dubinskim bušenjem, eksploatacijom i istraživanjem nafte, gasa i podzemnih voda, miniranjem, službom provjetravanja, sistemom odvodnjavanja i

drugim specifičnim radovima, može da obavlja diplomirani inženjer rudarstva koji ima tri godine radnog iskustva i položen stručni ispit u oblasti rudarstva.

(2) Poslove nadzora i tehničkog rukovođenja u objektima pripreme, obogaćivanja i oplemenjivanja mineralne sirovine može da obavlja diplomirani inženjer rudarstva, diplomirani inženjer hemije, tehnologije i metalurgije odgovarajućeg smjera, tri godine radnog iskustva i položen stručni ispit u oblasti rudarstva.

(3) Poslove nadzora i tehničkog rukovođenja elektroslužbom i elektroradionicama za održavanje može da obavlja diplomirani inženjer elektrotehnike – smjer elektroenergetika, koji ima tri godine radnog iskustva i položen stručni ispit u oblasti rudarstva.

(4) Poslove nadzora i tehničkog rukovođenja mašinskom službom i radionicama za održavanje može da obavlja diplomirani inženjer mašinstva ili diplomirani inženjer rudarstva – smjer mašinstvo u rudarstvu, koji ima tri godine radnog iskustva i položen stručni ispit u oblasti rudarstva.

(5) Poslove nadzora i tehničkog rukovođenja građevinsko-montažnim radovima može da obavlja diplomirani inženjer građevinarstva ili diplomirani inženjer rudarstva – smjer građevinarstvo u rudarstvu, koji ima tri godine radnog iskustva i položen stručni ispit u oblasti rudarstva.

(6) Poslove nadzora i tehničkog rukovođenja geološkom službom može da obavlja diplomirani inženjer geologije, koji ima tri godine radnog iskustva i položen stručni ispit u oblasti geoloških istraživanja.

(7) Poslove nadzora i tehničkog rukovođenja geodetskom službom može da obavlja diplomirani inženjer geodezije ili diplomirani inženjer rudarstva – smjer mjerenje u rudarstvu, koji ima tri godine radnog iskustva i položen stručni ispit u oblasti rudarstva.

(8) Poslove rukovođenja službom zaštite na radu može da obavlja diplomirani inženjer rudarstva, koji ima tri godine radnog iskustva i položen stručni ispit u oblasti rudarstva.

Član 85.

Poslovođa u rudarskim objektima može biti lice koje ima najmanje dvije godine radnog iskustva na poslovima nadzornika.

Član 86.

Poslove nadzornika u rudarskim objektima može da obavlja lice sa završenom srednjom stručnom ili stručnom tehničkom školom, dvije godine radnog iskustva i položenim stručnim ispitom.

Član 87.

Poslove iz čl. 83. do 86. ovog zakona u objektima koji su ugroženi metanom ili opasnom i eksplozivnom prašinom, gasovima i parama mogu da obavljaju radnici koji imaju najmanje tri godine radnog iskustva u ovakvim objektima.

Član 88.

(1) Poslove samostalnog rukovanja eksplozivnim sredstvima može da obavlja diplomirani inženjer rudarstva sa položenim stručnim ispitom.

(2) Poslove samostalnog rukovanja eksplozivnim sredstvima mogu da obavljaju i lica sa završenom srednjom školom, najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima

kvalifikovanog radnika i položenim ispitom iz poznavanja propisa primjene praktičnog rukovanja eksplozivnim sredstvima.

(3) Diplomirani inženjer rudarstva sa položenim stručnim ispitom ne polaže ispit za palioca mina.

2. Stručni ispit, izdavanje i oduzimanje licenci

Član 89.

(1) Stručnim ispitom, koji se polaže prema odredbama ovog zakona, provjerava se osposobljenost radnika za samostalno obavljanje poslova u oblasti rudarstva, poznavanje propisa Republike Srpske iz područja koje uređuje ovaj zakon, kao i drugih propisa značajnih za primjenu ovog zakona.

(2) Stručni ispit prema odredbama ovog zakona mogu polagati: diplomirani inženjeri rudarstva, elektrotehnike, građevinarstva, mašinstva, hemije, geodezije, tehnologije i metalurgije.

(3) Stručni ispit polaže lice koje:

1) ima odgovarajuću stručnu spremu propisanu ovim zakonom,

2) je položilo pripravnički ispit i ima najmanje godinu dana radnog iskustva u oblasti rudarstva nakon sticanja odgovarajuće stručne spreme,

3) je uplatilo troškove za polaganje stručnog ispita.

(4) Stručni ispit iz stava 1. ovog člana polaže se pred komisijom koju imenuje ministar za svaki ispitni rok sa prethodno utvrđene liste ispitivača.

(5) Listu ispitivača iz stava 4. ovog člana utvrđuje ministar na period od dvije godine.

(6) Izuzetno od odredbe iz stava 4. ovog člana, stručni ispit za poslove iz člana 86. ovog zakona polaže se pred komisijom koju formira privredno društvo u kojem je kandidat zaposlen.

(7) Predsjednik komisije iz stava 6. ovog člana obavezno je nadležni rudarski inspektor.

(8) Na osnovu zapisnika komisije o polaganju stručnog ispita, ministar u roku od 15 dana od dana polaganja stručnog ispita, izdaje uvjerenje o položenom stručnom ispitu.

(9) Za stručni ispit iz stava 6. ovog člana uvjerenje izdaje direktor privrednog društva.

(10) Naknada za troškove polaganja stručnog ispita po kandidatu iznosi 400 KM.

(11) Članovi komisije za polaganje stručnog ispita imaju pravo na naknadu za rad u iznosu od 50 KM po kandidatu.

(12) Naknada za troškove polaganja stručnog ispita uplaćuje se na račun budžeta Republike Srpske.

(13) Ministar donosi pravilnik kojim se propisuju uslovi za polaganje i način polaganja stručnog ispita, sastav i način rada komisije, sadržaj i forma uvjerenja o položenom stručnom ispitu, vođenje evidencije o izdatim uvjerenjima i program za polaganje stručnog ispita.

Član 90.

(1) Licence propisane ovim zakonom izdaje ministar na prijedlog odgovarajuće komisije koja utvrđuje ispunjenost uslova za izdavanje odgovarajuće licence, u skladu sa ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega.

(2) Naknada za troškove izdavanje licence fizičkim licima iznosi 150 KM, a naknada za izdavanje licence pravnim licima 300 KM po jednoj licenci.

(3) Naknade iz stava 2. ovog člana uplaćuju se na račun budžeta Republike Srpske.

Član 91.

Pravna lica iz Federacije Bosne i Hercegovine i Brčko Distrikta BiH uz zahtjev za izdavanje licence dužna su da pored uslova propisanih ovim zakonom dostave i dokaz da su registrovala poslovnu jedinicu na teritoriji Republike Srpske.

Član 92.

(1) Licence za pravna lica koje se izdaju u skladu sa odredbama ovog zakona važe četiri godine od dana izdavanja.

(2) Nakon isteka roka iz stava 1. ovog člana, pravnom licu koje je posjedovalo licencu izdaje se, na njegov zahtjev i na osnovu dostavljenih dokaza, nova licenca u skladu sa odredbama ovog zakona.

(3) Licenca izdata diplomiranom inženjeru iz člana 25. stav 3. ovog zakona važi trajno.

Član 93.

(1) Pravno lice koje je dobilo licencu u skladu sa odredbama ovog zakona obavezno je da u pisanoj formi odmah obavijesti Ministarstvo o svakoj promjeni uslova utvrđenih u postupku izdavanja licence i u narednih 45 dana dostavi dokaz Ministarstvu o ispunjenosti uslova za zadržavanje licence.

(2) Kontrolu ispunjenosti uslova utvrđenih u postupku izdavanja licence vrši Ministarstvo i Inspektorat.

(3) Ukoliko Ministarstvo ili Inspektorat utvrde da uslovi u trenutku kontrole iz stava 2. ovog člana nisu ispunjeni ili da pravno lice poslove obavlja suprotno pravilima struke i profesije i odredbama ovog zakona, ministar rješenjem stavlja van snage licencu izdatu pravnom licu u roku od osam dana od dana utvrđivanja nepravilnosti.

(4) U slučaju iz stava 3. ovog člana, pravnom licu ne može biti izdata nova licenca u narednih godinu dana.

(5) Rješenje iz stava 3. ovog člana je konačno i izvršno danom dostavljanja pravnom licu na koje se odnosi, a objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

(6) Protiv rješenja iz stava 3. ovog člana nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

Član 94.

(1) Kada Ministarstvo ili Inspektorat utvdi da diplomirani inženjer nesavjesno i nestručno obavlja poslove za koje mu je izdata licenca, ili da poslove obavlja suprotno pravilima struke, profesionalne etike i morala, te suprotno odredbama ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega, ministar rješenjem oduzima licencu.

(2) Protiv rješenja iz stava 1. ovog člana nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

Član 95.

(1) Ministar donosi pravilnik kojim se detaljnije uređuju uslovi za izdavanje i oduzimanje licenci za obavljanje određenih poslova u oblasti rudarstva.

(2) Pravilnikom iz stava 1. ovog člana propisuju se:

1) posebni uslovi za izdavanje licence fizičkim i pravnim licima i način dokazivanja njihove ispunjenosti,

- 2) minimalni uslovi u vezi sa tehničko-tehnološkom opremljenošću,
  - 3) sastav i izbor članova stručnih komisija koje provjeravaju ispunjenost uslova, njihova nadležnost i način rada,
  - 4) sadržaj i forma rješenja o davanju licence i obrazac licence,
  - 5) razlozi i mjerila za oduzimanje licence, postupak oduzimanja i rokove na koje se licenca može oduzeti,
  - 6) vođenje registra licenci izdatih fizičkim i pravnim licima.
- (3) Registar licenci izdatih fizičkim i pravnim licima objavljuje se na internet stranici Ministarstva.

GLAVA VIII NADZOR

Član 96.

- (1) Upravni nadzor nad primjenom odredaba ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega vrši Ministarstvo.
- (2) Inspeksijski nadzor nad primjenom odredaba ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega vrši Inspektorat posredstvom nadležnih inspektora.

Član 97.

U vršenju inspeksijskog nadzora nadležni inspektor, osim opštih ovlašćenja utvrđenih Zakonom o inspekcijama ima pravo i dužnost da provjerava da li:

- 1) se eksploatacija mineralne sirovine vrši na osnovu ugovora o koncesiji,
- 2) se radovi na eksploataciji mineralne sirovine i drugi rudarski radovi izvode na osnovu odgovarajuće licence,
- 3) se eksploatacija mineralne sirovine vrši na način kojim se obezbjeđuje optimalno iskorišćavanje ležišta mineralne sirovine, bezbjednost ljudi, objekata i imovine i zaštita životne sredine,
- 4) se istovremeno sa eksploatacijom mineralnih sirovina vrše istraživanja,
- 5) se eksploatacija mineralne sirovine i izvođenje drugih rudarskih radova vrši u skladu sa odobrenom projektnom dokumentacijom,
- 6) se rudarski radovi na pripremi i eksploataciji izvode u skladu sa godišnjim planom,
- 7) rudarski objekat na kome se počelo sa komercijalnim radom posjeduje rješenje kojim se odobrava njegova upotrebna,
- 8) da li se u skladu sa propisima o zaštiti na radu vrše periodični pregledi i ispitivanja rudarske mehanizacije,
- 9) se adekvatno ažuriraju planovi iz člana 47. ovog zakona,
- 10) se vrše propisana rudarska geodetska mjerenja,
- 11) se pravilno izrađuju i redovno dopunjuju rudarski planovi i ostala dokumentacija potrebna za pravilno tehničko izvođenje rudarskih radova,
- 12) se uredno vode i ovjeravaju rudarske geodetske mjerne knjige,
- 13) se pri izvođenju rudarskih radova primjenjuju propisane mjere zaštite na radu, uključujući i mjere zaštite zdravlja, zaštite od požara, zaštite voda i zaštite životne sredine,
- 14) se vrše periodični pregledi i ispitivanja sredstava za rad, uređaja i opreme, sredstava lične zaštite, kao i preventivni i periodični pregledi ispitivanja uslova radne sredine, odnosno fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti mikroklimе u rudarskim objektima,
- 15) se pri izvođenju rudarskih radova u svemu primjenjuju tehnički propisi koji se odnose na te radove,

16) zaposleni ispunjavaju propisane uslove za rad na poslovima na koje su raspoređeni,
17) se uredno vode knjige rudarskog nadzora, rudarski dnevnik i smjenski izvještaj,
18) je donesen akt o procjeni rizika i akt o ličnim zaštitnim sredstvima za sva radna mjesta,

19) su svim radnicima obezbijedena i stavljena na raspolaganje lična zaštitna sredstva u skladu sa aktom o ličnim zaštitnim sredstvima i obezbijedena oprema za prvu pomoć na svim radnim mjestima gdje to zahtijevaju radni uslovi,

20) se vrši teoretska i praktična obuka i provjera znanja radnika o osposobljenosti za samostalan, bezbjedan i zdrav rad na poslovima na kojima su raspoređeni i rukovanje sredstvima rada, kao i da li se vodi evidencija o tome,

21) su poslovi službe za spasavanje i protivpožarne zaštite povjereni radnicima koji su za te poslove posebno osposobljeni,

22) se vrši godišnja provjera teoretskog i praktičnog poznavanja propisa o tehničkim mjerama i mjerama zaštite na radu, kao i poznavanje plana odbrane i akcije spasavanja u slučajevima iznenadnih udesa, kod nadzornog i tehničkog osoblja, palilaca mina, kao i visokokvalifikovanih i kvalifikovanih radnika čiji je rad neposredno u vezi sa rudarskim radovima,

23) se sprovode posebni programi za sticanje znanja iz oblasti zaštite na radu prema vrsti poslova i stručnosti radnika, i o tome vodi posebna evidencija,

24) se transport, uskladištenje, vođenje evidencije i rukovanje eksplozivnim sredstvima i tečnim gorivom vrši na propisani način,

25) se pripremni radovi vrše u skladu sa odobrenim projektom,

26) se preduzimaju mjere potrebne za zaštitu života i zdravlja građana i vrši obezbjeđenje imovine u skladu sa propisima,

27) se preduzimaju sve mjere zaštite rudarskog objekta i zemljišta na kome su se izvodili radovi, mjere zaštite i sanacije životne sredine radi obezbjeđenja života i zdravlja ljudi i imovine, u skladu sa dopunskim rudarskim projektom trajne obustave radova,

28) se zemljište na eksploatacionom polju privodi prvobitnoj ili drugoj namjeni, u skladu sa projektom rekultivacije koji je sastavni dio odobrenog glavnog ili dopunskog rudarskog projekta,

29) se zatrpavanje otkopanih prostora pri podzemnoj eksploataciji vrši u skladu sa odobrenim projektom,

30) se odlaganje i upravljanje rudarskim otpadom vrši na oslovu upotrebne dozvole za upravljanje rudarskim otpadom.

Član 98.

U vršenju inspeksijskog nadzora, nadležni inspektor, osim opštih ovlašćenja utvrđenih Zakonom o inspekcijama ima pravo i dužnost da:

- 1) naredi da se utvrđene nepravilnosti i nedostaci otklone u određenom roku,
- 2) zabrani rad ukoliko se utvrđene nepravilnosti i nedostaci ne otklone u određenom roku,
- 3) zabrani rad na eksploataciji ako se rudarski radovi izvode bez ugovora o koncesiji,
- 4) zabrani rad na eksploataciji ako se rudarski radovi izvode bez odobrenog projekta,
- 5) zabrani rad na eksploataciji ako je koncesionar sa komerciojalnim radom počeo bez rješenja kojim se odobrava upotreba rudarskih objekata,
- 6) zabrani rad na eksploataciji i izvođenje drugih rudarskih radova, ukoliko se izvode bez odgovarajuće licence,

7) zabrani rad ako utvrdi nedostatke koji predstavljaju neposrednu opasnost po život i zdravlje ljudi ili opasnost po imovinu i odredi mjeru obezbjeđenja u slučaju opasnosti za život i zdravlje ljudi ili za bezbjednost imovine,

8) zabrani rad radnicima na radnom mjestu sa povećanim rizikom ako nisu podvrgnuti ljekarskom pregledu,

9) zabrani rad radniku koji nije osposobljen za bezbjedan i zdrav rad na radnom mjestu na kome radi,

10) zabrani rad na sredstvima rada na kojima nisu primijenjene mjere bezbjednosti i zdravlje na radu,

11) zabrani rad ako se eksploatacija mineralne sirovine vrši na način kojim se ne obezbjeđuje optimalno iskorišćavanje ležišta mineralne sirovine, bezbjednost ljudi, objekata i imovine i zaštita životne sredine,

12) zabrani rad na prostoru na kome nisu riješeni imovinsko-pravni odnosi,

13) naredi da se istovremeno sa eksploatacijom mineralnih sirovina vrše istraživanja,

14) naredi da se eksploatacija mineralne sirovine i izvođenje drugih rudarskih radova vrši u skladu sa odobrenom projektnom dokumentacijom,

15) naredi da se rudarski radovi na pripremi i eksploataciji izvode u skladu sa godišnjim planom,

16) zabrani rad ukoliko se sa komercijalnim radom počelo bez rješenja kojim se odobrava upotreba rudarskog objekta,

17) naredi da se u skladu sa propisima o zaštiti na radu vrše periodični pregledi i ispitivanja rudarske mehanizacije,

18) naredi da se adekvatno ažuriraju planovi iz člana 47. ovog zakona,

19) naredi da se vrše propisana rudarska geodetska mjerenja i izrada planova i karata,

20) naredi da se pravilno izrađuju i redovno dopunjuju rudarski planovi i ostala dokumentacija potrebna za pravilno tehničko izvođenje rudarskih radova,

21) naredi da se uredno vode i ovjeravaju rudarske geodetske mjerne knjige,

22) naredi da se pri izvođenju rudarskih radova primjenjuju propisane mjere zaštite, uključujući i mjere zaštite na radu i zaštite zdravlja, zaštite od požara, zaštite voda i zaštite životne sredine,

23) naredi da se vrše periodični pregledi i ispitivanja sredstava za rad, uređaja i opreme, sredstava lične zaštite, kao i preventivni i periodični pregledi ispitivanja uslova radne sredine, odnosno fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti mikroklima u rudarskim objektima,

24) naredi da se pri izvođenju rudarskih radova u svemu primjenjuju tehnički propisi koji se odnose na te radove,

25) naredi da se uredno vode knjige rudarskog nadzora, rudarski dnevnik i smjenski izvještaj,

26) naredi da se donese akt o procjeni rizika i akt o ličnim zaštitnim sredstvima za sva radna mjesta,

27) naredi da se radnicima obezbijede i stave na raspolaganje lična zaštitna sredstva u skladu sa aktom o ličnim zaštitnim sredstvima i obezbijedi oprema za prvu pomoć na svim radnim mjestima gdje to zahtijevaju radni uslovi,

28) naredi da se vrši teoretska i praktična obuka i provjera znanja radnika o osposobljenosti za samostalan, bezbjedan i zdrav rad na poslovima na kojima su raspoređeni i rukovanje sredstvima rada, kao i da li se vodi evidencija o tome,

29) naredi da se poslovi službe za spasavanje i protivpožarne zaštite povjere radnicima koji su za te poslove posebno osposobljeni,

30) naredi da se vrši godišnja provjera teoretskog i praktičnog poznavanja propisa o tehničkim mjerama i mjerama zaštite na radu, kao i poznavanje plana odbrane i akcije spasavanja u slučajevima iznenadnih udesa, kod nadzornog i tehničkog osoblja, palilaca mina,

kao i visokokvalifikovanih i kvalifikovanih radnika čiji je rad neposredno u vezi sa rudarskim radovima,

31) naredi da se sprovede posebni programi za sticanje znanja iz oblasti zaštite na radu prema vrsti poslova i stručnosti radnika, i o tome vodi posebna evidencija,

32) naredi da se transport, uskladištenje, vođenje evidencije i rukovanje eksplozivnim sredstvima i tečnim gorivom vrši na propisani način,

33) naredi da se pripremni radovi i radovi na otkopavanju otkrivke vrše u skladu sa odobrenim projektom,

34) naredi da se preduzimaju mjere potrebne za zaštitu života i zdravlja građana i vrši obezbjeđenje imovine, u skladu sa propisima,

35) naredi da se preduzimaju sve mjere zaštite rudarskog objekta i zemljišta na kome su se izvodili radovi, mjere zaštite i sanacije životne sredine radi obezbjeđenja života i zdravlja ljudi i imovine, u skladu sa dopunskim rudarskim projektom trajne obustave radova,

36) naredi da se zemljište na eksploatacionom polju privodi prvobitnoj ili drugoj namjeni, u skladu sa projektom rekultivacije koji je sastavni dio odobrenog glavnog ili dopunskog rudarskog projekta,

37) naredi da se zatrpavanje otkopanih prostora pri podzemnoj eksploataciji vrši u skladu sa odobrenim projektom,

38) naredi organizovanje poslova spasavanja u slučajevima iznenadne opasnosti po život i zdravlje ljudi i bezbjednost objekata,

39) naredi da se organizuje obuka radnika iz oblasti zaštite i zdravlja na radu i akcije spasavanja u slučajevima iznenadne opasnosti,

40) zabrani ulaz u magacine, pomoćna skladišta eksploziva, kao i rukovanje eksplozivnim sredstvima i miniranje u rudarstvu licima koja nisu stručno osposobljena,

41) zabrani rad ukoliko se odlaganje i upravljanje rudarskim otpadom vrši bez upotrebne dozvole za upravljanje rudarskim otpadom,

42) naredi da se sprovede i mjera zaštite na radu koja nije propisana, ukoliko se tom mjerom otklanja opasnost po život i zdravlje ljudi,

43) preduzme i druge mjere utvrđene ovim zakonom i Zakonom o inspekcijama.

Član 99.

Koncesionar, odnosno izvođač radova dužan je da omogući nadležnim inspektorima ulazak u poslovne i pogonske prostorije, uzimanje uzoraka mineralnih sirovina i pogonskog materijala u cilju ispitivanja, kao i obezbjeđivanja drugih dokaza.

Član 100.

(1) Nadležni inspektori iz oblasti rudarstva dužni su da izvrše inspeksijski pregled pravnih lica koja obavljaju poslove u oblasti rudarstva najmanje jedanput godišnje, a pregled rudarskih objekata ugroženih metanom, opasnom ugljenom prašinom i drugim zapaljivim i eksplozivnim gasovima, parama i prašinama, najmanje jedanput u šest mjeseci.

(2) Zapisnik o izvršenom inspeksijskom pregledu iz stava 1. ovog člana nadležni inspektori dostavljaju Ministarstvu u roku od deset dana od dana izvršenog pregleda.

GLAVA IH

KAZNENE ODREDBE

Član 101.

(1) Novčanom kaznom od 50.000 KM do 150.000 KM kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) vrši eksploataciju mineralne sirovine bez ugovora o koncesiji (član 10. stav 1),
- 2) zemljište ne privede prvobitnoj ili nekoj drugoj namjeni, prema projektu rekultivacije zemljišta (član 79).

(2) Novčanom kaznom od 5.000 KM do 15.000 KM za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu.

Član 102.

(1) Novčanom kaznom od 20.000 KM do 60.000 KM kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) vrši eksploataciju mineralne sirovine i izvođenje drugih rudarskih radova bez odgovarajuće licence (član 11),

2) izvođenje rudarskih radova povjeri pravnom licu koje ne posjeduje odgovarajuću licencu (član 11. stav 3),

3) vrši izradu projektne dokumentacije bez odgovarajuće licence (član 25. stav 1),

4) počne sa izvođenjem rudarskih radova bez odobrene projektne dokumentacije ili na prostoru na kome nisu riješeni imovinsko-pravni odnosi (član 34),

5) ne obavijesti Ministarstvo, Inspektorat i nadležni organ jedinice lokalne samouprave o početku izvođenja rudarskih radova (član 36),

6) počne da koristi rudarske objekte bez rješenja kojim se odobrava njihova upotreba (član 39),

7) vrši rudarska geodetska mjerenja i izradu rudarskih planova bez odgovarajuće licence (član 45),

8) ne sprovodi sve mjere zaštite, uključujući i mjere zaštite zdravlja na radu, zaštite od požara, zaštite voda i zaštite životne sredine (član 52),

9) radi očuvanja bezbjednosti i zdravlja radnika, ne obezbijedi propisane mjere (član 53),

10) ne obezbijedi tehničko rukovođenje i stalni nadzor nad svim rudarskim radovima i objektima, kao i vođenje knjige rudarskog nadzora, rudarskog dnevnika i smjenskog izvještaja (član 55),

11) radniku da na upotrebu sredstva za rad, opasne materije, odnosno sredstva i opremu za ličnu zaštitu suprotno odredbi člana 56. ovog zakona,

12) radnicima ne obezbijedi i ne stavi na raspolaganje lična zaštitna sredstva i opremu na način propisan članom 57. Zakona,

13) vrši poslove zaštite na radu bez odgovarajuće licence (član 60),

14) vrši poslove izrade akta o procjeni rizika, periodične preglede i ispitivanja sredstava za rad, uređaja i opreme, sredstava lične zaštite, preventivne i periodične preglede ispitivanja uslova radne sredine, odnosno fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti mikroklimе u rudarskim objektima bez odgovarajuće licence (član 62. stav 1),

15) vrši periodične preglede i ispitivanja sredstava za rad, uređaja i opreme, sredstava lične zaštite na elektroenergetskim objektima bez odgovarajuće licence (član 62. stav 3),

16) u jamu sa metanom ili drugim zapaljivim gasom, ili opasnom ugljenom prašinom, ili u objektima na naftnom i gasnom polju lice unese lakozapaljivu materiju ili druge slične stvari (član 64. stav 1),

17) ne preduzima mjere potrebne za zaštitu života i zdravlja građana, ili ne vrši obezbjeđenje imovine u skladu sa propisima iz te oblasti (član 65),

18) vrši poslove miniranja u rudarstvu bez odgovarajuće licence (član 71),

19) vrši poslove seizmičkih mjerenja u rudarstvu bez odgovarajuće licence (član 72),

20) odlaže i upravlja rudarskim otpadom bez upotrebne dozvole za upravljanje rudarskim otpadom (član 74)

21) u slučaju privremene obustave radova ne postupa u skladu sa članom 77. ovog zakona,

22) u slučaju trajne obustave radova ne postupa u skladu sa članom 78. ovog zakona,

23) za vrijeme štrajka ne osigura bezbjednost rudarskih objekata, zaštitu života i zdravlja ljudi i zaštitu životne sredine (član 80),

24) ne obavijesti Ministarstvo o promjeni uslova utvrđenih u postupku izdavanja licence (član 93. stav 1).

(2) Novčanom kaznom od 3.000 KM do 9.000 KM za prekršaje iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu.

Član 103.

(1) Novčanom kaznom od 5.000 KM do 15.000 KM kazniće se za prekršaj pravno lice, koje:

1) ne obezbijedi stručni nadzor pri eksploataciji mineralnih sirovina i izvođenju drugih rudarskih radova (član 12. stav 1),

2) istovremeno sa eksploatacijom mineralne sirovine ne vrši geološka istraživanja na odobrenom eksploatacionom polju radi promjene kategorije postojećih rezervi mineralne sirovine (član 18),

3) odobranje uprošćenog rudarskog projekta povjeri pravnom licu koje ne ispunjava uslove za tehničko rukovođenje u rudarstvu (član 35),

4) tokom izgradnje rudarskih objekata ne posjeduje dokumentaciju propisanu članom 37. Zakona,

5) ne izradi plan izvođenja rudarskih radova i izvještaj o izvedenim radovima i ne dostavi ih Ministarstvu u propisanom roku (član 38),

6) komisiji za tehnički pregled ne da na uvid potrebnu dokumentaciju (član 43),

7) prije puštanja rudarskog objekta u probni rad ne obavijesti Ministarstvo i Inspektorat o početku probnog rada (član 44),

8) ne izrađuje grafičku dokumentaciju koja sadrži podatke o promjenama na površini terena i o stanju rudarskih objekata u eksploatacionom polju (član 46),

9) za vrijeme izvođenja rudarskih radova ne obezbijedi propisanu dokumentaciju (čl. 47. i 48),

10) ne vodi rudarske geodetske mjerne knjige (član 50. stav 1),

11) ne donese akt o procjeni rizika za sva radna mjesta (član 54. stav 1),

12) ne donese akt o ličnim zaštitnim sredstvima i opremi za svako radno mjesto (član 57),

13) ne vrši teoretsku i praktičnu obuku i provjeru znanja radnika o osposobljenosti za samostalan, bezbjedan i zdrav rad na poslovima na kojima su raspoređeni, kao i jednom godišnje provjeru teoretskog i praktičnog poznavanja propisa o tehničkim mjerama i mjerama zaštite na radu, kao i plana odbrane i akcije spasavanja u slučajevima iznenadnog udesa, kod

nadzornog i tehničkog osoblja, palilaca mina, visokokvalifikovanih i kvalifikovanih radnika (član 59),

14) poslove službe spasavanja i protivpožarne zaštite povjeri radnicima koji nisu osposobljeni za obavljanje tih poslova (član 63),

15) ne obavijesti Ministarstvo, Inspektorat i organ uprave nadležan za unutrašnje poslove o svakom smrtnom slučaju, grupnoj povredi, težoj povredi na radu i udesu (član 68),

16) ne postupa u skladu sa članom 73. Zakona.

(2) Novčanom kaznom od 2.000 KM do 6.000 KM za prekršaje iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu.

Član 104.

Novčanom kaznom od 2.000 KM do 6.000 KM kazniće se fizičko lice ako vrši eksploataciju mineralnih sirovina suprotno odredbama ovog zakona.

GLAVA H PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 105.

Postupci izdavanja rješenja pokrenuti do stupanja na snagu ovog zakona dovršiće se po odredbama Zakona o rudarstvu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 59/12).

Član 106.

(1) Vlada će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti:

1) Uredbu o upravljanju rudarskim otpadom (član 74. stav 2),

(2) Ministar će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti:

1) Pravilnik o odobravanju eksploatacionog polja (član 15. stav 5),

2) Pravilnik o izvođenju rudarskih radova koji nisu u vezi sa eksploatacijom mineralnih sirovina (član 23. stav 4),

3) Pravilnik o kriterijumima za određivanje visine naknade za troškove revizije projekata i rad članova komisije za reviziju (član 30. stav 2),

4) Pravilnik o izradi, reviziji i odobravanju rudarskih projekata (član 33),

5) Pravilnik o sadržaju godišnjih izvještaja o eksploataciji mineralne sirovine (član 38. stav 4),

6) Pravilnik o rudarskim geodetskim mjerenjima (član 51),

7) Pravilnik o sadržaju akta o procjeni rizika u rudarstvu (član 54. stav 4),

8) Pravilnik o polaganju stručnog ispita u oblasti rudarstva (član 89. stav 10),

9) Pravilnik o izdavanju i oduzimanju licenci za obavljanje poslova u oblasti rudarstva (član 95. stav 1).

(3) Do donošenja pravilnika iz stava 2. t. 1), 3), 4), 5) i 6) ovog člana primjenjuju se podzakonski akti koji su važili na dan stupanja na snagu ovog zakona, ako nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 107.

(1) Do donošenja pravilnika iz člana 66. stav 1. ovog zakona primjenjivaće se pravilnici bivše SFRJ preuzeti članom 12. Ustavnog zakona za sprovođenje Ustava Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 21/92), i to:

1) Pravilnik o tehničkim mjerama zaštite na radu pri rudarskim podzemnim radovima („Službeni list SFRJ“, broj 11/67),

2) Pravilnik o tehničkim mjerama i o mjerama zaštite na radu pri prevozu ljudi i materijala oknima rudnika („Službeni list SFRJ“, broj 18/92),

3) Pravilnik o tehničkim normativima pri prevozu ljudi i materijala oknima rudnika („Službeni list SFRJ“, broj 18/92),

4) Pravilnik o tehničkim mjerama i zaštiti na radu pri radu na površinskim otkopima uglja, metalnih i nemetalnih mineralnih sirovina („Službeni list SFRJ“, broj 32/64),

5) Pravilnik o tehničkim normativima za mašine sa dizelskim motorima koji se upotrebljavaju pri podzemnim rudarskim radovima u nemetanskim jamama („Službeni list SFRJ“, broj 66/78),

6) Pravilnik o mjerama zaštite na radu pri podzemnoj eksploataciji kamene soli („Službeni list SFRJ“, broj 15/67),

7) Pravilnik o tehničkim normativima za rudarske radove pri istraživanju i eksploataciji ležišta kamene soli („Službeni list SFRJ“, broj 8/79),

8) Pravilnik o mjerama zaštite pri rukovanju eksplozivnim sredstvima i miniranju u rudarstvu („Službeni list SFRJ“, broj 9/67),

9) Pravilnik o tehničkim normativima pri rukovanju eksplozivnim sredstvima i miniranju u rudarstvu („Službeni list SFRJ“, br. 26/88 i 63/88),

10) Pravilnik o zaštiti na radu pri izradi eksploziva i baruta i manipulisanja eksplozivima i barutima („Službeni list SFRJ“, broj 55/69),

11) Pravilnik o zaštitnim mjerama pri rukovanju eksplozivima i lagumanju (miniranju) u rudnicima i kamenolomim, kao i pri drugim radovima („Službeni list FNRJ“, broj 98/49),

12) Pravilnik o tehničkim normativima za izgradnju jamskih magacina eksplozivnih sredstava i rudnicima s podzemnom eksploatacijom mineralnih sirovina („Službeni list SFRJ“, broj 12/88),

13) Pravilnik o tehničkim normativima i uslovima za projektovanje i izvođenje električnih postrojenja u prostorijama u kojima se radi sa eksplozivima („Službeni list SFRJ“, broj 17/74),

14) Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu od statičkog elektriciteta („Službeni list SFRJ“, broj 62/73),

15) Pravilnik o tehničkim normativima za podzemnu eksploataciju uglja („Službeni list SFRJ“, br. 4/89, 45/89, 3/90 i 54/90),

16) Pravilnik o tehničkim mjerama za prevoz transporterima sa trakom u rudarstvu („Službeni list SFRJ“, br. 5/83 i 12/74),

17) Pravilnik o tehničkim normativima pri prevozu ljudi u rudnicima sa podzemnom eksploatacijom mineralnih sirovina horizontalnim i kosim prostorijama („Službeni list SFRJ“, broj 34/89),

18) Pravilnik o tehničkim normativima za podzemnu eksploataciju mineralnih sirovina metala i nemetala („Službeni list SFRJ“, broj 24/91),

19) Pravilnik o tehničkim normativima pri istraživanju i eksploataciji nafte, zemnih plinova i slojnih voda („Službeni list SFRJ“, br. 43/79, 41/81 i 15/82),

20) Pravilnik o tehničkim mjerama i o zaštiti na radu pri istraživanju i eksploataciji nafte i zemnih plinova dubinskim bušotinama („Službeni list SFRJ“, broj 14/67),

21) Pravilnik o tehničkim propisima za električna postrojenja u rudnicima sa podzemnom eksploatacijom („Službeni list FNRJ“, br. 10/62, i SFRJ, br. 9/64 i 16/67),

22) Pravilnik o tehničkim normativima za električna postrojenja, uređaje i instalacije u rudnicima sa podzemnom eksploatacijom („Službeni list SFRJ“, br. 21/88 i 90/91),

23) Pravilnik o električnim postrojenjima na nadzemnim mjestima ugroženim od eksplozivnih smješa („Službeni list SFRJ“, broj 17/67),

24) Pravilnik o tehničkim normativima za pripremu sirovina – ruda obojenih metala („Službeni list SFRJ“, broj 36/79),

25) Pravilnik o tehničkim normativima za površinsku eksploataciju ležišta mineralnih sirovina („Službeni list SFRJ“, br. 4/86 i 62/87),

26) Pravilnik o tehničkim normativima za površinsku eksploataciju arhitektonsko-građevinskog kamena (ukrasnog kamena), tehničkog kamena, šljunka i pijeska, te za preradu arhitektonsko-građevinskog kamena („Službeni list SFRJ“, broj 11/86),

27) Pravilnik o mjerama i normativima zaštite na radu na oruđu za rad („Službeni list SFRJ“, broj 18/91),

28) Pravilnik o sredstvima lične zaštite na radu i ličnoj zaštitnoj opremi („Službeni list SFRJ“, broj 35/69),

29) Pravilnik o tehničkim normativima za električna postrojenja i uređaje u rudnicima sa površinskom eksploatacijom mineralnih sirovina („Službeni list SFRJ“, broj 66/87),

30) Pravilnik o zaštitnim mjerama protiv opasnosti od električne struje u radnim prostorijama i radilištima („Službeni list FNRJ“, broj 107/47),

31) Pravilnik o zaštiti na radu pri korišćenju električne struje („Službeni list SRBiH“, broj 34/88),

32) Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu elektroenergetskih postrojenja od požara („Službeni list SFRJ“, broj 74/90),

33) Pravilnik o tehničkim mjerama za pogon i održavanje elektroenergetskih postrojenja („Službeni list SFRJ“, broj 19/68),

34) Pravilnik o tehničkim propisima i gromobranima („Službeni list SFRJ“, broj 13/68),

35) Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu elektroenergetskih postrojenja od prenapona („Službeni list SFRJ“, br. 7/71 i 47/76),

36) Pravilnik o opremi i postupku pružanja prve pomoći i o organizovanju službe spasavanja u slučaju nezgode na radu („Službeni list SRBiH“, broj 38/86),

37) Pravilnik o načinu i postupku vršenja periodičnih pregleda i ispitivanja sredstava rada, opreme, radnih i pomoćnih prostorija u oblasti zaštite na radu („Službeni glasnik Републике Српске“, број 10/94).

(2) Propisi iz stava 1. ovog člana, za koje su doneseni tehnički normativi i standardi, primjenjuju se samo u dijelu koji se odnosi na mjere zaštite.

Član 108.

Pravna lica koja obavljaju djelatnosti u oblasti rudarstva dužna su da usklade svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona, u roku od godinu dana od njegovog stupanja na snagu.

Član 109.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o rudarstvu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 59/12).

Član 110.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

Broj: 02/1-021-664/18
Datum: 21. jun 2018. godine

PREDSJEDNIK
NARODNE SKUPŠTINE

Nedeljko Čubrilović